

Sárospataki II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola
Gyöngyszem Német Nemzetiségi Tagintézményének
Pedagógiai programja

Hercegkút, 2025.január 22.

*Götsné Frikker Mária
tagintézmény vezető*

Tartalom

1. Az iskola nevelési programja	4
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	7
1.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	9
1.4 Az informális nemformális tanulási módszertanok alkalmazásáról szóló szakmai tartalom	10
1.5. A pedagógusok feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	11
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység ...	12
1.7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	13
1.8. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	14
1.9. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása.....	15
1.10. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	15
1.11. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	16
1.12. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	17
1.13. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	18
1.14. A felvételi eljárás különös szabályai	20
1.15. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	20
1.16. Nemzetiségi nevelés	21
1.17. Kötelező felszerelések jegyzéke	22
2. Az intézmény helyi tanterve	27
2.1. Kerettanterv.....	27
2.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	27
2.3. Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai	29
2.4. Az értékelés elvei	29
2.5. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	36
2.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	37
2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	38
2.8. Erkölcstan oktatása	39
2.9. Egész napos iskola	39
2.10. Mindennapos testnevelés	39
2.11. Projektoktatás.....	40
2.12. Mindennapos művészeti nevelés	41
2.13. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált iskolai nevelése és oktatását segítő, a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő program.....	41
2.14. Nemzetiségi kultúra elsajátítását biztosító tananyag	51
2.15. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai ..	52
2.16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	52
2.17. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	54

2.19. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek-	
.....	79
2.20. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	84
2.21. A Gyöngyszem Német Nemzetiségi Tagintézmény környezeti nevelési	
programja	93
2.22. Mellékletek	97

1. Az iskola nevelési programja

Bevezető

Törvényi háttér:

1. 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása
2. A Gyöngyszem Német Nemzetiségi Általános Iskola, 2020. június 10-i miniszteri határozat szerint a Sárospataki II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Tagintézményeként működik.

Tagintézmény adatai

Címe: 3958 Hercegkút, Kossuth u.2.

Neve: Sárospataki II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Gyöngyszem Német Nemzetiségi Tagintézménye

Telefonszáma: 47/346-270

e-mail címe: gyongyszemiskola@gmail.com

az intézmény típusa: 1-4 osztályos általános iskola

Az intézmény fenntartója: Sárospataki Tankerületi Központ
Sárospatak, Kossuth u.44.

A Sárospataki II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Gyöngyszem Német Nemzetiségi Tagintézményének bemutatása

Iskolánk, Hercegkút településen található. A falu lakosságát több mint száz éve bevándorolt sváb családok leszármazottai alkotják, ezért iskolánkban német nemzetiségi oktatás folyik.

A közel 100 éves épületben, alsó tagozatban, 4 tanulócsoportban dolgozunk.

A tanulói létszám átlagosan 40 fő. Az oktató-nevelő munkát 6 szakképzett pedagógus látja el. Iskolánk fenntartója 2013. 01.01-től a Sárospataki Tankerületi Központ.

A fenntartónk által kiadott Alapító Okirat szerint alapfeladatunk biztosítani az általános iskolai nevelést és oktatást a 4. osztály végéig.

Olyan körülményeket biztosítunk tanulóink számára, hogy nyugodt, családi légkörben, gyönyörű természeti környezetben tudjanak tanulni.

Tantestületünk azon dolgozik, hogy az intézmény a jövőben is fennmaradjon, és eredményesen működjön.

A település egyetlen iskolájaként fogadjuk a gyerekeket.

Ennek érdekében mindent megteszünk azért, hogy iskolánk jó hírneve tovább növekedjen.

A jövőben is folytatjuk iskolánk bemutatásáért, népszerűsítéséért folytatott munkánkat:

- változatos tevékenységek bevezetésével kívánjuk keresettségünket növelni
- pedagógiai módszereink a tanulást élményközpontúvá igyekeznek tenni
- megőrizzük, lehetőség szerint fejlesztjük a magas színvonalú nemzetiségi német nyelv oktatását, nemzetiségi múltunk, hagyományaink megismerését, továbbadását
- kiemelt célként kezeljük a pedagógusok továbbképzéseken való részvételét

Az általános alapokon túl fontosnak tartjuk a színes személyiség- és élményközpontú oktatást, nevelést, biztonságos, szorongásmentes légkör biztosításával.

Esélyt, lehetőséget kívánunk teremteni arra, hogy mindenki tehetségének és adottságának megfelelően bontakozzon ki.

A kis létszámú osztályokban folyó oktatás lehetőséget ad a hagyományos oktatási-nevelési keretek áttörésére, a cselekvő- felfedező tanulásra, a lemaradó, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatására.

Fő elvünk: A TANULÁS ÖRÖMFORRÁS legyen, nem tantárgyakat, gyermekeket tanítunk.

A német nemzetiségi nyelv oktatásával a nyelv tanulásán túl, megismertetjük a gyerekeket a német kultúrával, hagyománnyal.

Szeretnénk olyan tanulókat nevelni, akik szeretik és védik a természetet, kreatívak, gyakorlatiasak és elfogadják a másságot.

A szülőket legfőbb” szövetségesünknek tekintjük”, törekvéseink közösek.

Tisztában vagyunk társadalmi felelősségünkkel, a jövő nemzedékét neveljük, ezért minden pedagógustól, munkatárstól elvárjuk, hogy törekedjék a fejlődésre és kiválóságra.

Hitvallásunk:

„A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben:

néhány magasabbra tud repülni, mint mások,

de mindegyik a legjobb tudása szerint repül.

Miért is hasonlítanánk össze őket?

Mindegyik más, mindegyik különleges,

mindegyik gyönyörű.”

ismeretlen szerző

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink, értékeink

Örömmel tanulni csak *szorongásmentes, biztonságot nyújtó légkörben* lehet.

Legfontosabb elvünk: Legyen öröm a tanulás! Ezért fontosnak tartjuk:

- *Az egyéni különbségek tiszteletét*
- *Az aktív, cselekvő, felfedező tanulást*
- *A személyre szabott terhelést*
- *A személyes tapasztalatszerzést*
- *A tanulói kompetenciafejlesztést*
- *Az egyénre szabott tanulási lehetőségek megteremtését*
- *A differenciált tanulásszervezést.*

Nevelési alapelveink:

- Tiszteletben tartjuk a tanulók személyiségét.
- Figyelembe vesszük az egyéni képességeket.
- A tanulók fejlődését mindenkor saját szintjükhöz mérjük
- Biztosítjuk a szabad felfedezés örömét, a problémák önálló megoldását.

Szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:

- a tanuló és tanuló
- tanuló és nevelő
- szülő és nevelő
- nevelő és nevelő között.

Ezekon túlmenően részt kívánunk venni lakóhelyünk életében:

- kulturális műsorok nyújtásával,
- őseink hagyományainak őrzésével, ápolásával
- falunk környezetének megismerésével, szépítésével.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei

Az iskolai nevelés célja: az autonóm, harmonikus, boldogságra képes személyiség kifejlődéséhez való segítségnyújtás.

Feladatunk, hogy az ehhez szükséges általános emberi és a nemzeti értékeket megismertessük, elfogadtassuk és közvetítsük:

1. **Fogékonyság** az élő és élettelen **természet szépsége iránt**, annak tisztelete és védelme
2. Az egészséges és **kulturált életmód iránti igény**. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások elutasítása, balesetek megelőzése)
3. Az önismeret, önbecsülés, önbizalom. **Felelősségvállalás** saját sorsának kialakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás).
4. **Emberi kapcsolatokra való fogékonyság**. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. **A család tisztelete**, a szülők megbecsülése, szeretete.
6. Fegyelem és **önfegyelem**. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés a **konfliktusok kezelésére**, készség a megegyezésre.

7. Igény a folyamatos **önművelésre**, valamint az **önálló tanulás** képességének kialakítására.
8. **A szülőföld szeretete, megóvása.** A nemzeti kultúra ápolása: nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.
9. **Egészséges életmódra** nevelés.

Ezen nevelési célok, értékek elsajátítása az iskolánkban folyó nevelő- oktató munka feladata. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Céljaink megvalósításában legfontosabb feladata a pedagógusnak van.

Nevelő- oktató munkánkat akkor tekintjük sikeresnek, ha végzős diákjaink mindegyike a negyedik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettantervben meghatározott továbbhaladás feltételeinek, valamint az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten felel meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek
- rendelkezik olyan ismeretekkel, amely képessé teszi őt arra, hogy a felső tagozatos követelményeknek is megfeleljen a későbbiekben
- ismeri a szükséges viselkedési és magatartásformákat.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk célja: tanulóink hozzásegítése egyéni boldogságuk megteremtéséhez úgy, hogy közben szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálhassák. A gyermekek személyiségének fejlődésében a két leginkább meghatározó tényező: a család és az iskola. A gyerekek különféle családi környezetből érkeznek, más-más normákkal. Az iskolai nevelőmunka egyik legfontosabb feladata, hogy megtanítsa a gyerekeket a társadalom által preferált normákra, szabályokra, olyan életvesztési alapokat biztosítson számukra, amelyekre a jövőjüket tervezhetik. Ennek megvalósítása érdekében teljes körű személyiségfejlesztésre törekszünk.

A személyiség fejlesztésének alapvető feltétele az életkori és egyéni sajátosságok megismerése. Ennek figyelembevételével a tanulók megismerésének főbb területei:

- az eddigi személyiségfejlődés lényegesebb adatai
- a gyermek aktuális körülményei (család, osztály, baráti kör)
- a személyiség jelenlegi fejlettségi szintje: testi fejlettsége, pszichikus fejlettsége, mentális és gyakorlati képességei, jellemének és akaratának viselkedésbeli megnyilvánulásai

A személyiségfejlesztés feladatai:

Tanórákon és tanórákon kívül olyan tevékenységek szervezése, amelyek hozzájárulnak a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztéséhez, képessé teszik a tanulókat önálló döntésekre, és ezáltal hozzásegítik őket az egészséges öntudat, a reális énkép kialakításához.

Tantárgyi-nevelési struktúránkban kiemelt feladatként kezeljük a nemzeti identitástudat kialakítását, az egészséges életmód és a környezettudatos magatartás iránti igény fejlesztését.

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztésével és az együttműködési készség kialakításával az embertársak iránti tiszteletre, pozitív attitűdök kialakítására, helyes helyzet- és feladatmegoldásra, a feladataikban való helytállásra neveljük tanítványainkat.

A személyiség a különféle tevékenységekben fejlődik és teljeseedik ki. A személyiségfejlesztés főbb területei

a) tanítási órák

b) tanórán kívüli tevékenységek

- napközi
- szakkörök
- sportfoglalkozások
- egyéb szabadidős tevékenységek

A tanítási órákon újfajta módszereket vezetünk be:

- **Multidiszciplináris órák**, azaz olyan foglalkozások szervezése, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- **Teamtanítás alkalmazása**, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, tehát arra is van elvi lehetőség, hogy egy-egy órát több pedagógus egyidejűleg tarthasson,
- **Digitális technológiával támogatott oktatási módszerek** rendszeres alkalmazása

A tanítási órákon a következő kulcskompetenciák kialakítására törekszünk:

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság
- Munkavállalói, vállalkozási kompetencia

Mindezek megvalósítása újfajta pedagógiai szemléletet, újfajta pedagógiai magatartást kíván. A tanulási órákon nem az ismeretközlő oktatás kell, hogy domináljon, hanem a tevékenységközpontú, képességfejlesztésre alapozó tanulás, amelyben a személyiség alapvető kompetenciái sokoldalúan kibontakozhatnak. A tanulmányi munka fő módszertani elve: a differenciált munkaformák alkalmazásával az esélyegyenlőség megteremtése.

Iskolánk részt vesz a "Boldog Iskola" elnevezésű programban, amely kiemelt figyelmet fordít a gyerekek énképének, személyiségének pozitív megerősítésére.

A tanórán kívüli tevékenységek közül kiemelkednek a napközis foglalkozások, mint a személyiségfejlesztés sokoldalú művelésének munkaformái. A tanulmányi foglalkozásokon elsősorban a gyermekek intellektuális képességei fejleszthetők, a szabadidős tevékenységekben pedig megvalósul az egészséges életmódra való nevelés, a környezettudatos magatartás kialakítása, a hagyományok ápolásával a társadalmi életre való felkészítés.

A versenyzési lehetőséget folyamatosan biztosítjuk. Az egyéb szabadidős tevékenységek a szabadidő hasznos eltöltését, a kreativitás fejlesztését, a motiváció kialakítását, a szolgálják.

Iskolánk hagyományrendszerének ápolása szintén sokrétű önmegvalósítási lehetőséget rejt magában.

A személyiségfejlesztésben kulcsszerepe van a pedagógusnak. Az ő feladata az, hogy tanítványait megismerve segítsen kibontakoztatni a bennük megbújó értékeket, adjon meg minden segítséget egyéni fejlődésükhöz. A gyermek a társadalom jövőjének záloga, nem mindegy hogy milyen oktatásban, nevelésben részesül. Minél nyitottabb a személyiség, annál inkább fejleszthető. Az iskola felelőssége abban rejlik, hogy széles kínálatot tudjon biztosítani ehhez, és képes legyen kielégíteni a tanulók sokféle érdeklődését.

A gyermek személyiségfejlődésének kiteljesítéséhez nélkülözhetetlen a szülők bevonása. A gyermekek iskolai rendezvényeken való szereplésének előkészítésekor, megrendezésekor számítunk a szülők támogatására és jelenlétére.

A személyiség fejlődéséhez, a jó teljesítményhez minden gyereknek szüksége van arra, hogy érezze: tanárai jóindulatúak, megértőek, toleránsak, segítőkészek. Ez csakis akkor érhető el, ha az iskolai munka középpontjában a gyerek áll, a maga életkori és egyéni sajátosságaival, személyiségével.

1.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk feladata, hogy a tanárok, szülők együttműködve olyan légkört teremtsenek, olyan közösséget alkossanak, amely elősegíti a gyermek harmonikus fejlődését, szocializációját.

Törekszünk annak közvetítésére, hogy minden ember egyedi és megismételhetetlen, önmagában érték a közösség számára.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

- A tanuló közösségi magatartásának kialakítása
- Véleményalkotó, véleménynyilvánító képességek fejlesztése
- A közösségi szokások, normák elfogadása (etikai értékrend)
- A másság elfogadása
- Az együtt érző magatartás kialakítása
- A harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztése
- A különböző szociális kompetenciák fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó készség.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A köznevelési törvény előírja a kötelező foglalkozások megszervezését 16 óráig, ennek megfelelő szintere a napközi otthonos foglalkozás. Fontos, hogy a tanulásban fokozott segítséget nyújtsunk valamennyi diákunknak. Tartalmas délutáni szabadidős tevékenységekkel segítjük elő a személyiség fejlődését.

A tanulmányi munka elvégzésében a tanulókat minél nagyobb önállóságra szoktatjuk. Meg kell tanítani őket tanulni az idejük jó beosztásával. Annak érdekében, hogy a tanulási időben elvégezhessek a feladatuk nagy részét, a pedagógusok és a szülők szoros munkakapcsolatban kell, hogy álljanak egymással.

A szabadidőt a tanítási, tanulási tevékenységgel szoros összefüggésben kell tervezni. Szabadidő hasznos eltöltése elősegíti:

- a személyiség fejlődését,
- a pihenés, regenerálódás biztosítását,
- szórakozás, testmozgás, játék,
- a művelődés biztosítását,
- hagyományok ápolását.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

A közösség leghatékonyabban a közösen átélt tevékenységeken keresztül fejleszthető. Az iskolai élet során számos lehetőséget biztosítunk a közös tevékenységekre.

- Közös kirándulások; kulturális programok; előadások; színházi bemutatók
- Évszakokhoz kötődő játszóházak
- Évindító kirándulás szülőkkel és gyerekekkel együtt
- Ünnepeken való közös részvétel: Márton-nap, Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, stb

1.4 Az informális nemformális tanulási módszertanok alkalmazásáról szóló szakmai tartalom

„Fontosnak tartjuk a tanórán kívüli programok megvalósítása során **az informális és nem formális tanulási módszertanok alkalmazását**, a felnővekvő nemzedékek fizikai, érzelmi és társas fejlődésének előmozdítását, az élményalapú tanulás módszertani megalapozását, a tanulás közösségi élménnyé formálását, a tanórán kívüli differenciált, személyiségközpontú, informális és nemformális módszertani kultúra megerősítését, a nyitott tanulási környezet biztosítását, tevékenységközpontú pedagógiai és módszertani eszköztárunk fejlesztését, valamint ezt támogató szakmai környezet kialakítását.

Nem formális tanulás minden olyan rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő hosszabb vagy rövidebb idejű oktatási-tanulási forma, mely a formális nevelést-oktatást végző intézményeken kívül valósul meg (akár az egyén igényei és kezdeményezése alapján). Az informális tanulás a mindennapi élet természetes velejárója, olyan folyamat, melynek következtében pozitívan változik a személyiség, kialakulnak (átalakulnak) egyéni attitűdök, értékek, képességek (például a részvétel kulturális fesztiválon, kiállítás vagy színházi előadás megtekintése, kreatív technikák megismerése). Az iskola falain belüli és azon kívüli, nem tanórai tudásgyarapító foglalkozások is e körbe tartoznak.

Ezek elsősorban pályázati forrásokból az alábbi tevékenységek, programok során valósulnak meg:

- napközis tematikus program,
- kirándulás, erdei iskola, túra,
- múzeumlátogatás, vadasparki látogatás,
- sportesemény,
- művészeti foglalkozás,
- egyéb élményt, együttműködést fejlesztő közösségi lehetőség.”

1.5. A pedagógusok feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. *A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.*

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel az értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és tantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – a tagintézményvezető bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik és segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.

- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- A Munkatervben meghatározott időközönként szülői értekezletet, illetve fogadóórát tart.
- A szülői értekezletek tapasztalatairól tájékoztatja az intézményvezetőt.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
- Tanév elején megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Az osztályozó konferencia napján ellenőrzi, hogy minden tanulónak le van-e zárva az osztályzata, valamint a lezárt érdemjegy nem tér-e el jelentősen az osztályzatok átlagától a tanuló kárára.
- Közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában.
- Javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát, évfolyamát érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira.
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott kollégával, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.
- Kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, szükség esetén részt vesz esetmegbeszéléseken.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, és látogatja óráikat.
- Szükség esetén - az intézményvezető hozzájárulásával - az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozássra hívja össze.
- Szükség szerint családlátogatásokat végez.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Hiszünk abban, hogy minden gyerek valamiben sikereket képes elérni. A tehetséggondozás lehetőséget biztosít a kötelező tananyagon túli ismeretszerzésre, a képességek, készségek magas szintű kibontakoztatására, versenyekre való eredményes felkészülésre. Az átlagon felüli képességterület fejlesztését differenciált formában biztosítjuk, lehetőség szerint a plusz szolgáltatások kihasználását motiváljuk.

A tehetséges tanulókkal való foglalkozást a következő területeken valósítjuk meg:

- Iskolai tanítási órákon a képességeknek megfelelő feladatokat adunk
- Kiscsoportos foglalkozásokon /csoportbontás/
- Szakköri munka keretében
- Tanulmányi versenyeken

- Tanulói pályázatokon
- Sportversenyeken
- Egyéni foglalkozásokon

A választható foglalkozásokról az iskola minden tanév elején, a törvényi előírásoknak megfelelően tájékoztatja a szülőket és a tanulókat. A szülők írásban, aláírásukkal ellátva jelzik az iskola vezetőjének, hogy gyermekük a következő tanévben mely választható foglalkozásokon kíván részt venni. A választott foglalkozásokon való részvétel egész tanévben kötelező.

Az iskolánk legfontosabb feladata a tanulók képességének hatékony fejlesztése.
A tehetségfejlesztés legfontosabb színtere az iskola.

A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- Szakkörök
- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Csoportos munka
- Versenyek, vetélkedők
- Szabadidős foglalkozások

Legfontosabb célkitűzéseink:

- szilárd alapműveltség átadása
- helyes értékrend kialakítása
- aktivitás, logikus gondolkodás fejlesztése

1.7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Intézményünk alapító okiratában, működési engedélyében, nyilvántartásba vételi határozatában az intézmény alaptevékenységei között szerepel a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek, tanulók ellátása,(a), illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, vagy súlyos rendellenességével küzdő gyermekek, tanulók ellátása (b)

A 2012. évi CXXIV. törvény értelmében 2013. január 1-től az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, tanulók ellátását is érteni kell.

-ha a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló szakértői véleményében a sajátos nevelési igényt

a, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenessége,

b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, vagy súlyos rendellenessége

Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett intézményünk feladatának tartja a tanulási zavaros (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás) és magatartászavaros gyermekek integrációját. Feladatvállalásunk a következő alapokon nyugszik: az integráció gondolata a humánus alapértékek elfogadását jelenti és a fogyatékoság fogalmának újra gondolását feltételezi. A jelenlegi tendencia az, hogy a gyermekek csoportba sorolásánál ne az orvosi szempontok, hanem a speciális oktatási, nevelési szükségletek érvényesüljenek. Fontos annak felismerése és a tanulókkal való felismertetése is, hogy átmenetileg vagy tartósan bárki szorulhat speciális segítségre, hogy mindannyian "mások vagyunk", s ez a sokszínűség nem negatívumot, hanem pozitívumokat jelent a közösségek és a társadalom számára. Az integráció pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű gyermeket reális önértékelésre, képességei maximális kibontakoztatására serkenti, a nem sérült gyermekek pedig megtanulják a hozzájuk való alkalmazkodást, a segítségnyújtást. Ez pedig hosszú távon az előítéletek enyhüléséhez, a "másság" értékeinek társadalmi méretű elismeréséhez vezethet.

1. A tanulási kudarcok okai szerteágazóak lehetnek.
Eredménye pedig mindig a tanul jelentős lemaradása, így elsődleges feladatunk az okok felderítése, majd megelőzése
2. Az elmaradás egyik oka a képességekben keresendő. Az emiatt hátrányba került tanulók részére:
 - tanítási órákon lehetőséget biztosítunk a felzárkóztatásra
 - beszédhibák kiküszöbölésére szakképzett logopédus segítségét vesszük igénybe
3. A sajátos nevelés igényű tanulók részére:
 - egyéni fejlesztést biztosítunk szakképzett fejlesztő pedagógus által
 - méltányos elbírálást a tanítás- tanulás folyamatában
 - differenciált, egyénre szabott foglalkozást biztosítunk számukra tanítási órákon
 - előnybe részesítjük a szóbeli megnyilvánulást, felelést
 - több időt biztosítunk számukra az írásbeli munkák elkészítésére
 - a szakvéleményben javasolt tantárgyak osztályzása alól felmentést adunk
4. Igénybe vesszük a pedagógiai tanácsadó intézet diagnosztizáló és javaslattevő tevékenységét.
5. A tanulási nehézségek jelentkezése esetén alapvetőnek tekintjük a szülővel történő együttműködést.

1.8. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Az integráltan oktatott gyermekek tanulási zavarához gyakran társul beilleszkedési és magatartási zavar. Ennek lehet elsődlegesen organikus oka, mint például az idegrendszer gátló és serkentő hatásai egyensúlyának megbomlása miatt létrejövő hiperaktivitás. Sokszor azonban a magatartási és beilleszkedési zavar másodlagosan keletkezik, a részképesség-gyengeségek talaján létrejövő tanulási zavarokra épülve.

Kiemelkedően fontos a szerepe a korai felismerésnek és segítségnyújtásnak, hogy ez az előbb felvázolt rossz kör, ez az önbeteljesítő jóslat ne lépjen működésbe. Iskolánk ezért a magatartászavaros gyermek korai felfedezését és szakemberhez irányítását is fontos feladatnak tartja.

Amennyiben az eset jellege megkívánja, mert a gyermek viselkedését a hibás otthoni nevelési szokások okozzák, az eltérő nézőpontok egyeztetése érdekében a szülő, az iskola igazgatója és a gyermek osztályfőnöke együttesen konzultál a pszichológussal. Szükség esetén az érintett gyermek hosszútávú pszichoterápián vesz részt a pszichológus irányításával a Nevelési Tanácsadóban. Amennyiben szükségesnek látja, az iskolapszichológus más szakemberhez, gyermekideggyógyászhoz irányítja a tanácsot kérő szülőt.

Tantestületünk arra törekszik, hogy a magatartászavarral, beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermekek számára megtalálja a személyre szabott bánásmódot, az önbizalmat, örömet adó tevékenységet.

A korai felismerésen kívül fejlesztő óráik során a részképesség-zavarok és a tanulási zavarok korrekcióján keresztül igyekeznek jó irányba befolyásolni a magatartászavarokat.

1.9. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A gyermekvédelem a gyermek ellátását, gondozását, nevelését, érdekvédelmét veszélyeztető körülmények felszámolását szolgálja, biztosítja.

1. A családlátogatás, melynek célja a problémák feltárása, megelőzése

2.

- Gyermekvédelmi Támogatás megállapításának kezdeményezése
- Gyermekjóléti Szolgálat segítése
- Tájékoztatás a tanulók számára a szabadidős programokról

3. Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére

- fel kell ismerni és feltárni a tanulók problémáit
- meg kell keresni a problémák okait
- segítséget kell nyújtani a megoldásukhoz.

Iskolánk együttműködik:

- A Családsegítő és Pedagógiai Szakszolgálattal
- A védőnővel
- A házi orvossal

Az intézményben az alábbi fejlesztési lehetőségeink vannak:

- kis létszámú osztályok
- tanítási órán a tanulók eltérő képességeinek figyelembe vétele
- pedagógiai tapintat
- önálló tanulás módszereinek megtanulása
- a tanulók megsegítése

1.10. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociális hátrányú tanuló:

- Aki tartósan vagy gyakran beteg, hiányzik az iskolából
- Négy vagy többgyermekes családban él
- Egyedülálló szülő által nevelt
- Teljes családban nevelkedik, de életszínvonala az iskola szülői körének átlaga alatt van.

A szociális körülményeket tekintve a hátrányos helyzet a következőkből adódik:

- A családi mikrokörnyezet gondjaiból
- A szabadidős tevékenységei során szövődő társas viszonyaiból

Feladataink:

- A gyermek és körülményeinek megismerése, regisztrálása, folyamatos követése
- Megállapítani, hogy képességei kibontakozásában elsősorban mi akadályozza
- Meghatározni a lemaradás mértékét, minőségét
- A fentiek alapján a gyermek és szülő érdeklődésének, képességének megfelelő közös út keresése, amely a gyermeket segíti és épülését szolgálja

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységek szolgálják:

- Családlátogatás, szülői konzultáció az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal, gyermekvédelmi felelőssel
- Szülőknek tartott iskolai felvilágosítással
- Rendszeres egészségügyi felügyelet és orvosi ellátás (iskolaorvos és védőnő)
- Iskolánk oktató és nevelő munkáját javítani hivatott tevékenységek
- A tanulók szociális helyzetének figyelemmel kísérése

1.11. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A nevelési-oktatási intézmény köteles a tanulót, valamint a gyermek, a kiskorú tanuló szülőjét írásban értesíteni gyermeke felvételével, tanulói jogviszony megszűnésével, a gyermek, tanuló fejlődésével, tanulmányi előmenetelével kapcsolatos döntéséről.

Az intézmény működésének rendjéről, az SZMSZ rendelkezik, amelyet nyilvánosságra kell hozni.

A tanuló, a gyermek, a kiskorú tanuló szülőjének írásbeli nyilatkozatát be kell szerezni a következő döntéseknél:

- minden olyan iskolai döntéshez, amelyből a tanulóra, gyermek, kiskorú tanuló esetén a szülőre fizetési kötelezettség hárul,
- a kiskorú tanuló esetén a tanulói jogviszony keletkezésével, megszűnésével,
- a tanulói jogviszony szünetelésével,
- a tanórai foglalkozáson való részvétel alóli felmentéssel,
- az egyes tantárgyak alóli mentesítéssel,
- a tanulmányi idő rövidítésével kapcsolatos ügyekben,

Az iskolai felvételtől hozott döntést írásba kell foglalni. Az iskola írásban értesíti a szülőt, ha a gyermeket, a kiskorú tanulót törölte a nyilvántartásából.

Az intézmény a döntését határozatba foglalja, ha a jelentkezést, a kérelmet részben vagy egészben elutasítja, vagy kérelem hiányában hoz a gyermekre, tanulóra hátrányos döntést, vagy a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kéri a döntés határozatba foglalását.

A jogorvoslati eljárásban a gyermeket, a kiskorú tanulót szülője képviselheti.

Az intézmény döntése jogerős, ha az Nkt.-ben meghatározott határidőn belül nem nyújtottak be eljárást megindító kérelmet, vagy az eljárást megindító kérelem benyújtásáról lemondtak.

Beiratkozásnál a kiskorú tanuló szülője dönt a nemzetiségi oktatásról, az emelt szintű német nemzetiségi nyelv tanulásáról, a hittan, vagy erkölcsi nevelés választásáról, a tankönyv igénylés módjáról.

1.12. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Tanulói közösségek

A tanulói közösségek élén a megbízott felnőtt vezetők, esetenként állnak.

Osztályközösségek

Az azonos évfolyamra járó és közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget hoznak létre.

Az osztályközösség diákjai a tanórák túlnyomó többségét órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az intézményvezető bízza meg.

Az osztályfőnök feladatait a munkaköri leírás tartalmazza.

A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskola munkatervéről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, az osztályfőnök tájékoztatják.
2. A tanulót és szüleit a tanuló fejlődéséről a tanárok folyamatosan tájékoztatják
3. A tanulók kérdéseiket közölhetik
4. A szülőket az iskola életéről, munkatervéről, feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják a szülői értekezleteken.
5. A szülők és a pedagógusok együttműködését az alábbi fórumok szolgálják:
 - 5.1. Szülői értekeztet
Feladata:
 - az együttműködés kialakítása
 - a szülők tájékoztatása
 - az értékelés visszajelzésének lehetősége
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegzése
 - 5.2. Fogadóóra
 - 5.3. Nyílt tanítási nap
Évente lehetősége van a szülőknek, hogy betekintsenek az iskolai munka mindennapjaiba, megfigyelhetik a pedagógusok és gyerekek közös munkáját.
 - 5.4. Családlátogatás
A gyerekek családi hátterének, körülményeinek megismerése
 - 5.5. Írásbeli tájékoztatás az aktuális eseményekről (KRÉTA napló, e-mail)
 - 5.6. Napi kapcsolattartás a gyerekekkel kapcsolatos problémák közös megoldása érdekében
 - 5.7. Online csoportok működése osztályokon belül

Az együttműködés színterei lehetnek még a különböző ünnepségek, közös kirándulások.

1.13. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Vizsgaszabályzat célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli,)
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

Azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján nem lehetett meghatározni

A pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

Általános szabályok

A vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből állhat.

Osztályozó vizsga

Az intézményi osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgánál a tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

Javító vizsga

Ha a tanuló tanév végén – maximum 3 tantárgyból- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. Június 15-ig minden tantárgy javítóvizsga témaköreit az iskola honlapján közzé kell tenni. Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között – a társiskolákkal egyeztetett időpontban szervezhető.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtti vizsga

A tanuló alapvető joga, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga. A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Tanulmányok alatti vizsgák legfontosabb alapelvei

A vizsgabizottság minimum három főből áll. Az általa ellátandó feladatok

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,

- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el

Kérdező tanár(ok)

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár
- felel a vizsga szabályszerűségéért

Írásbeli vizsgák általános szabályai

- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot

- a feladatlap megoldásának ideje 45 perc

Egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, kivétel, pótló vizsga esetén, három írásbeli vizsga tartható

Szóbeli vizsga általános szabályai

- egy napon három szóbeli vizsga tehető le
- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- a felelet maximum 10 percet tarthat
- két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet

1.14. A felvételi eljárás különös szabályai

A Nkt. 50. § (3) bekezdésnek b) pontja alapján általános iskolában nem szervezhető felvételi vizsga. Az EMMI-rendelet 22. § (5) bekezdése részletezi, milyen tevékenységek minősülnek felvételizvizsgának az általános iskola szempontjából. E szerint felvételi vizsga – a szervezés formájától és elnevezésétől függetlenül – a jelentkező minden olyan beszámoltatása, megmértetése, mérése, értékelése, amelynek célja a tárgyi tudás, a tudásszint és új elemként a készség megismerése. Kiemelten fontos, hogy nem vizsgálható a jelentkező politikai vagy más véleménye, családi állapota, társadalmi származása, vagyoni helyzete, azaz nem lehet válogatási elv semmiféle olyan elem, amely az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény előírásaiba ütközik. A jogszabály ugyanis kimondja, hogy az egyenlő bánásmód követelményét az oktatással összefüggésben érvényesíteni kell különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, valamint a teljesítmények értékelése során.

1.15. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanuló átvételére a tanítási évben bármikor lehetőség van. Kivételt jelent ez alól az az eset, amikor az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár. Mivel iskolánkban német nemzetiségi oktatás folyik, a nem nemzetiségi iskolából érkező tanulónak német nemzetiségi nyelvből felzárkóztató foglalkozásra van

szüksége, amit az iskola, a szülőkkel való együttműködés mellett biztosít. Évközben 2-4 osztályba érkezők, különbözeti vizsgát tesznek.

1.16. Nemzetiségi nevelés

A Nemzeti Köznevelési Törvény 2011 évi CXCV. törvénye szerint:

A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy nemzetiségi hovatartozásának megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön.

Iskolánk 1998/99-es tanévtől emelt szinten végzi a német nemzetiségi nyelv oktatását, heti 5 órában, a 2013/2014-es tanévtől +1 órában a népismeret egészíti ki.

A tárgy oktatását német nemzetiségi tanítói végzettséggel rendelkező pedagógus látja el.

A nemzetiségi oktatás formája: nyelvvoktató.

A nemzetiségi nevelés-oktatás segíti a nemzetiséghez tartozó tanulót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a nemzetiség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a tanulóknak a reális nemzetkép és nemzetiségkép.

A nemzetiségi nevelés-oktatásban kiemelt szerepe van az anyanyelv (a nemzetiség nyelve), irodalom és kultúra tanításának.

A nemzetiség nyelvének tanítása gyakorlati nyelvi készségek kialakítására, a nemzetiség nyelve szóbeli és írásbeli megértésére, illetve művelt köznyelvi szintű használatára törekszik.

Az irodalmi nevelés központi feladata a nemzetiség és az anyaország irodalmának megismertetése, az irodalom (olvasás) megszerettetése, az anyanyelven (a nemzetiség nyelven) az olvasási kedv felébresztése és megerősítése.

Nemzetiségi kapcsolattartás formái

Településen belül:

Jó kapcsolatot ápol az iskola a helyi hagyományápoló csoportokkal (énekkar, tánccsoport), akikkel együtt készülünk a települést érintő rendezvényekre.

A művelődési házzal karöltve szervezi a tanulók számára a kézműves foglalkozásokat és játszótérházakat, mesedélutánt, közös próbákat az aktuális ünnepi műsorokra való felkészülés keretében.

Ezekben a találkozókban gyakori a német vendég, ezáltal a német szó, ill. nyelv használata. Itt szembesülnek a tanulók annak hasznosságával, alkalmuk van kipróbálni és fejleszteni nyelvi ismereteiket.

Az intézmény külső kapcsolatai:

Hercegháznak partnertelepülésként anyagországi kapcsolata van Obersulm településsel.

Szoros kapcsolatot ápol az intézmény a térségi német nemzetiségi iskolákkal: Rátkával, Rakamazsal, Sátorajújhellyel.

A tanulók évente több alkalommal találkoznak és mérik össze tudásukat a nemzetiségi iskolák tanulóival.

Minden tanévben megrendezésre kerül a német nemzetiségi versmondó verseny, valamint a nemzetközi drámafesztivál.

A nemzetiségi nevelés-oktatás megszervezése

- Az Irányelvek szerint az évfolyamra a Knt.-ben előírt átlaglétszám felett csoportbontásban kell megszervezni az oktatást.
- 8 főtől nemzetiségi tanulócsoporthoz kell indítani. Ez az indításra vonatkozik, a csoportbontásra az előző kitétel érvényes.

1.17. Kötelező felszerelések jegyzéke

HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Tanterem	osztályonként 1	A terem alapterülete nem lehet kevesebb, mint 1,5 m ² /fő.
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	ha a tanulót a többi tanulóval együtt oktatják iskolánként 1	
Tornaszoba	iskolánként 1	
Sportudvar	iskolánként 1	

Kiszolgáló helyiségek

Sportszertár	iskolánként 1	
Általános szertár	iskolánként 1	
Személyzeti WC helyiség	nemenként 1	Alkalmazotti létszám figyelembevételével.
Tanulói WC helyiség	szintenként, nemenként 1	A tanulói létszám figyelembevételével.

HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel.

Tanterem:

tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	Életkornak megfelelő méretben;
nevelői asztal, szék	tantermenként 1	
eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
tábla	tantermenként 1	
ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelembevételével	
szeméttároló	helyiségenként 1	
sötétítő függöny	ablakonként	az ablak lefedésére alkalmas méretben

Számítástechnikai terem:

tábla + flipchart	1	
számítógépasztal	tanulónként 1	
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	tanulónként 1 felszerelés	
informatikai szoftverek, programok	szükség szerint	a pedagógiai program előírásai szerint
szkenner	1	
magnetofon	1	
CD író, lejátszó, hangszóró	1	
mikrofon, erősítő, fejhallgató	1	
DVD (lejátszó, felvevő)	1	

írásvetítő vagy projektor	1	
---------------------------	---	--

Tornaszoba:

kislabda	5	
labda	5	
tornaszőnyeg	2	
tornapad	2	
zsámoly	2	
bordásfal	2	
mászókötél	2	
gumikötél	5	
ugrókötél	5	
medicinlabda	5	
stopper	1	
kiegészítő tornakészlet	1	

Sportudvar:

szabadtéri labdajáték felszerelése	1	bármelyik kiválasztható játék
magasugró állvány, lécs	1	
távol-, magasugró gödör	1	homokkal vagy szivaccsal
futópálya	1	lehetőség szerint kialakítva

Intézményvezetői, nevelőtestületi iroda:

íróasztal	pedagógusonként 1	
szék	pedagógusonként 1	
tárgyalóasztal, székekkel	1	
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	
számítógépasztal és szék	1-1	
iratszekrény	1	
digitális adathordók részére szekrény	1	
fax	1	
telefon	1	
ruhásszekrény vagy fogasok	pedagóguslétszám figyelembevételével	
tükör	1	

NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK**Taneszközök:**

tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	pedagógiai programban foglaltak szerint
egyéni fejlesztést szolgáló speciális taneszközök	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
interaktív tábla	1, osztálytermenként	szaktanteremnél felsorolton kívül; bárhol szükség szerint elhelyezhető

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1. Kerettanterv

A Német Nemzetiségi Általános Iskolában a nemzetiségi oktatás formája: nyelvoktató, ezért az óraháló a nemzetiségi irányelvek alapján készült el.

Ennek megfelelően minden évfolyamon az 5 német nemzetiségi nyelv és irodalom órán felül, heti 1 órában a német népismeret önálló óraként kötelező.

Óraterv a Német Nemzetiségi Általános Iskolában

Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
Német nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	6	6	6	6
Matematika	4	4	4	4
Etika hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Digitális kultúra	0	0	1	1
Kötelező órák összesen	25	25	27	27
Kötelező és választható összesen	25	25	27	27

2.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei:

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei

- *Számon kérni* csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.

- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell *értékelni*.
- Az *értékelés és minősítés* során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a *tanuló teljesítményét tükrözze* (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A „házi feladat” céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készség szintig gyakorolni a tanult anyagot
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában;
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Elvek:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére/elkészítésére/ megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell a napköziben.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:
 - nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad;
 - meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
 - a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel. (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.)
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalja.

2.3. Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.
- Hétvégére és szünetekre nem adunk házi feladatot.

2.4. Az értékelés elvei

A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás fogalma:

A tanuló viszonya az iskola értékrendjéhez, a Házirendben rögzített viselkedési normák és íratlan viselkedési szabályok betartásának szintjei, a tanuló viszonya társaihoz, tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz.

A *magatartás* nem azonos a *magaviselettel*. A magatartásjegy kialakításában a tartás, a morális tulajdonságok (becsületesség, kudarctűrés, önfegyelem) játsszák a döntő szerepet.

A magatartás értékelésének elvei:

	Fegyelmezettség	Viselkedéskultúra	Közösséghez való viszonya
Példamutató Példás (5)	A házirend előírásait betartja. Tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, viselkedik. Nincs írásbeli figyelmeztetése.	Társaival és a felnőttekkel udvarias, előzékeny, segítőkész.	A közösségi szabályokat betartja. A közösségi munkában kezdeményező
Együttműködő Jó (4)	A házirend előírásait betartja. Tanórán és a tanórán kívül jól viselkedik. Nincs írásbeli figyelmeztetése.	Társaival és a felnőttekkel udvarias	A közösségi szabályokat betartja.
Többnyire együttműködő Változó (3)	Többször fegyelmezetlenül viselkedik. Igazolatlanul	Előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel udvariatlan, durva.	A közösség munkájában csak passzív résztvevő.

	mulasztott. Írásbeli figyelmeztetése van.		
Nem együttműködő Rossz (2)	Magatartása fegyelmezetlen. Több alkalommal igazolatlanul mulasztott. Több írásbeli figyelmeztetése	Társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlan, durva.	A közösségi szabályokhoz nehezen alkalmazkodik. Viselkedése rossz hatással van a közösségre.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A szorgalom fogalma:

A tanuló viszonya a tanuláshoz, aktivitás, feladattudat, tanórán kívüli tevékenység, érdeklődés.

A szorgalom értékelése:

	Tanuláshoz való hozzáállás	Feladattudat	Tanórán kívüli tevékenység
Példamutató Példás (5)	Képességeihez mérten egyenletes teljesítményt nyújt.	Feladatait rendszeresen elvégzi, felszerelés rendben. Tanórákon aktív. Munkavégzése pontos.	Tanórákon kívüli foglalkozásokon szívesen vesz részt. Többlétmunkát önként vállal.
Együttműködő Jó (4)	Képességeihez mérten teljesítménye nem egyenletes.	Feladatait általában elvégzi, felszerelése általában rendben. Tanórákon többnyire aktív.	Tanórákon kívüli feladatot önként nem vagy ritkán vállal
Többnyire együttműködő Változó (3)	Tanulmányi munkája elmarad képességeitől.	Munkája, felszerelése gyakran hiányos Feladatait többnyire nem végzi el.	Tanórán kívüli foglalkozásokon ritkán vesz részt. Többlétmunkát önként nem vállal
Nem együttműködő Hanyag (2)	Képességeihez mérten keveset tesz a jobb teljesítményért.	Felszerelése gyakran hiányos. Feladatit nem végzi el.	Tanórán kívüli foglalkozásokon nem vesz részt. Többlétmunkát nem vállal.

A szorgalom értékelésének elvei:

- a tanuló tudás iránti igénye (szelektál-e a tárgyak között vagy minden tárgyat igyekszik tanulni),

- a tanuló *képességéhez mért* teljesítménye,
- a tanuló feladattudata (kötelező feladatai megoldásának, elkészítésének minősége, igényessége)
- a tanuló részvétele az órák menetében (aktivitás),
- a tanuló írásos és manuális munkáinak külalakja, iskolai felszerelésére vonatkozó igényessége (pl. gyakran otthon hagy-e kötelező felszerelési tárgyat).

A szorgalom értékelés alapelvei:

- az abszolút teljesítmény helyett a relatív, tehát a képességhez mért teljesítmény minősítésének eszköze,
- az órai aktivitás csak a személyiségből fakadó tulajdonságok figyelembevételével minősíthető (a zárt, csendes, lassú, elmélyült tanuló nem kaphat elmarasztalást, amiért az órákon ritkábban jelentkezik, nyilvános szereplést nem szívesen vállal önként),
- a szorgalom értékelésében tükröződnie kell a változásnak (a korábban tanúsított szorgalom javulásának vagy romlásának),
- a szorgalom értékelésétől – amennyire lehet – el kell különíteni a magatartás értékelését. (A fegyelmezettség önmagában nem példás szorgalom, a fegyelmezetlenség nem jelenti a szorgalom hiányát, illetve aki aktív, szorgalmas, nem biztos, hogy példás magatartású is.)

A magatartás és szorgalom minősítésének formái

Folyamatos minősítés:

- A pedagógusok folyamatosan, rendszeresen, következetesen reagálnak a tanulók megnyilvánulásaira (órán és órán kívüli szervezett foglalkozásokon).
- Kirívó magatartásbeli vétség, illetve a munkamorál feltűnő romlása esetén a szülőket szóban vagy írásban tájékoztatjuk.
- Kiemelkedő teljesítmény (versenyeredmény, rendezvényen való szereplés, szervezőmunkában való részvétel, stb.) jutalma szóbeli és írásbeli dicséret.

Félévi és év végi minősítés, jegy:

- a tanuló önértékelésének figyelembe vételével,
- az osztályfőnök a tanulók, az osztályközösség által elfogadott saját minősítésükre vonatkozó javaslatát figyelembe véve kialakítja javaslatát,
- az osztályban tanító tanárok testülete megvitatja azt,
- a döntést (vitás esetben szavazás segítségével) az osztályfőnök hozza meg.

Mind a magatartás, mind a szorgalom értékelése a tanulói személyiség alakításának, a tudás megszerzésére irányuló tevékenység segítésének eszköze.

Nem szabad a tanuló magatartását és szorgalmát mereven, a személyiségvonásainak figyelmen kívül hagyásával értékelni. Semmilyen körülmények között nem megengedett a kollektív büntetés (csoport vagy osztály szintű alulértékelés). Az értékelés nem tükrözhet tanári rokon- vagy ellenszenvet. A minősítés nem büntetés és nem megtorlás, hanem folyamatos értékelés: célja minden esetben a nevelés, a jobbítás, a segítségnyújtás. Amennyiben a szülő nem ért egyet

a pedagógusok által kialakított minősítéssel, az osztályfőnököknek (ill. az osztályban tanító bármely tanárnak) törekednie kell a szülő meggyőzésére.

Az értékelés rendszeressége és formái

Az alsó tagozaton első osztályban és második osztály félévkor szöveges értékelés alkalmazunk, a többi évfolyamon jeggyel való értékelést.

- Félévenként értékelünk.
- A szöveges értékelés tárgyanként (műveltségi területenként), illetve azon belüli részenként változhat, az adott terület kulcskompetenciáinak függvényében (pl. hangos olvasás, szövegértés, lényegkiemelés, vagy: tollbamondás, szövegalkotás, íráskép). Egy tárgyon / értékelendő területen belül az azonos szintű teljesítményekre, illetve hiányosságokra azonos kifejezéseket, nyelvi fordulatokat kell használni minden gyerek esetében.
- A hit- és erkölcstan, valamint a német népismeret tantárgyak értékelése félévkor és év végén a következő: a szöveges „teljesítette” értékelés valósul meg.
- Az értékelő szövegnek az abszolút teljesítmény mellett tükröznie kell az előző értékelés óta tapasztalt fejlődést is.
- Az értékelés nem tartalmazhat társakkal való összehasonlítást (nem rangsorolhatja a diákokat).
- Az értékelés mindenkor segítő szándékú; a gyerek fejlődését kell, hogy segítse, nem lehet megalázó vagy büntető jellege. Minden értékelésben a pozitívumokból kiindulva, azokra alapozva kell megfogalmazni a további fejlődés útját.
- Az értékelést úgy kell megfogalmazni, hogy annak tartalmát, üzenetét a gyerek is pontosan értse.

A folyamatos értékelés funkciói:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztállyal és szóban (képességterületi teljesítmény értékelésére),

Szöveges minősítés

Az első- évfolyamon - félévkor és év végén, második évfolyamon fél évkor szöveges értékeléssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap:

- az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét,
- fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és
- javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

A félévi és tanév végi – ellenőrzőben, ill. bizonyítványban rögzített – értékelés funkciói:

- félévkor: 1-2. osztályban visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi értékelésnek kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő-e, a képességei szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adnia arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.
- év végén: 2.3.4. az osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.

A félévi és év végi értékelés összhangban kell, hogy legyen az évközi értékelések során adott szóbeli, írásbeli és jegyekben kifejezett visszajelzésekkel.

Az előbbiektől eltérő, speciális értékelési forma a különbözeti vizsga. A különbözeti vizsgán kapott osztályzat azt jelzi, hogy a tanuló a befogadó csoport (osztály) tudásszint-skáláján milyen helyet foglal el (pl.: iskolaváltó, idegen nyelvi csoportba illeszkedő tanuló esetén).

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

Az értékelés a hagyományosan 1-5-ig tartó érdemjegyekkel történik. A heti 1-2 óraszámú tanult tantárgyakból havonta 1 érdemjegyet, az ennél több heti órában tanult tantárgyakból 1-nél több jegyet kapjon a tanuló.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását végzik el a tanító nevelők.

A teljesítmény minősítés kritériumai:

- Jeles (5) Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Tud szabadon, önállóan beszélni a témáról.
- Jó (4) Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan kevés és kisebb hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak, hibáit képes önállóan javítani.
- Közepes (3) Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, több hibával tesz eleget, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre, segítő kérdésre) szorul. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni a témáról. Segítséggel képes megoldani feladatát.
- Elégséges (2) Ha a tantervi követelményeknek jelentős hiányossággal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Önálló feladatvégzésre csak a legegyszerűbb esetekben képes.
- Elégtelen (1) Ha a tantervi követelményeket, a továbbhaladáshoz szükséges minimumot nevelői segítségnyújtással sem tudja teljesíteni.

Az érdemjegy szerzésének módjai:

- szóbeli felelet
- önálló kiselőadás, gyűjtőmunka, részvétel versenyeken

- írásbeli munkák (írásbeli feleletek, témazáró dolgozatok, tematikus mérések, tudásszintmérések),
- óráközi munka értékelése
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése

Az írásbeli számonkérési formák:

- év elején – diagnosztizáló felmérés matematikából, magyarból
- írásbeli felelet (egy anyagrészből)
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből)
- témazáró dolgozat (összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő, matematikából, magyarból, környezetismeretből, német nemzetiségi nyelvből)- dupla jegynek számít
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése

Írásbeli feladatok értékelése

Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya:

A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. Ugyanakkor a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben.

Elvek:

- Bejelentés nélküli témazáró dolgozatot nem íratunk. A témakörönkénti felmérés eredménye képezi a szöveges értékelés súlypontjait.
- A diagnosztizáló felméréseket nem közvetlenül év elején íratjuk. Az év eleji felmérés megállapítja a tudásszintet, a felejtés mértékét, meghatározza a legfontosabb fejlesztési feladatokat.
- Terjedelme ne legyen hosszabb egy tanóránál.
- Egy napon lehetőleg nem íratunk egy tantárgynál több tárgyból témazáró dolgozatot.
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből, azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.

Az írásbeli értékelése százalékosan, jeggyel:

91-100%-5 (jeles)

76-90%-4 (jó)

51-75%-3 (közepes)

34-50%-2 (elégséges)

0- 33% 1 (elégtelen)

Szóbeli értékelés:

Szóbeli felelet: a lehetőségek és az adott tantárgy heti óraszámának megfelelően minél gyakoribb legyen.

Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztését, ezért lehetőség szerint alkalmazzuk a követelmények elsajátításának ellenőrzését szóbeli formában.

A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A következő jutalmazási formák alkalmazhatók az iskolában:

1. A kiemelkedő szaktárgyi tudásért szaktárgyi dicséret.
2. A tanulmányi és sportversenyeken elért eredményért szaktárgyi, igazgatói, nevelőtestületi dicséret.
3. A kiemelkedő tanulmányi munkáért osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicséret.
4. A közösségben végzett kiemelkedő munkáért osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicséret.
6. Tanév végén, ballagáskor vagy egyéb alkalommal oklevél-, könyvjutalom.

A fegyelmezés elvei

Az iskola azokat a tanulókat, akik a belső szabályzatokat nem tartják be, fegyelmező intézkedések révén figyelmezteti. A kötelességmulasztás, kötelességszegés mértékétől függ ezen intézkedések súlyossága.

A figyelmeztetés, büntetés nem lehet megtorló, a személyiséget megalázó, személyiségi jogokat sértő.

Az osztályfőnöki döntést az igazgató felülbírálhatja, saját jogköréről lemondhat az osztályfőnök javára.

Figyelmeztetések:

a.) szóbeli

Hanyagból, figyelmetlenségből származó fegyelmeztetlenségek (pl. kötelesség elmulasztása, tanóra megzavarása, igazolás elfelejtése, ebédlői rendzavarás, késés, felszerelés hiánya, kisebb fokú modortalanság, udvariatlanság stb.).

Ezt a figyelmeztetési formát a szaktanár és az osztályfőnök adhatja. A magatartási jegy még lehet példás.

b.) írásbeli

A szaktárgyi munka elhanyagolása szaktanári figyelmeztetést von maga után. A Házirend egyszeri megsértésével járó figyelmeztetés osztályfőnöki hatáskör, de már magatartásjegy következménnyel jár. A Házirend ismételt megsértése az előzővel azonos fokon igazgatói figyelmeztetést von maga után.

A tudatos félrevezetés, rossz szándékú károkozás következménye osztályfőnöki intő, változó magatartás.

Fegyelmi büntetések:

Ha a tanuló tanárainak, társainak tudatosan kárt okoz (pl. fizikai, lelki erőszak, lopás, közbotrányokozás, többszöri alkoholfogyasztás és ebből fakadó rendbontás, kábítószer-terjesztés stb.). Az elbírálás az igazgató hatáskörébe tartozik, a következmény rossz magatartás.

Rendkívüli esetekben nevelőtestületi döntés a közoktatási törvény előírása szerint.

2.5. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 2-4. évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulóknak a továbbhaladáshoz.

- Ha a tanuló a 2-4. tanév végén egy vagy két tantárgyból kapott "elégtelen" osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
- Amennyiben a tanuló kettőnél több tantárgyból kap elégtelen osztályzatot, a tantestület határoz arról, hogy javítóvizsgát tehet-e, vagy az évfolyamot ismétli meg.
- 1.-4. évfolyamon a tanuló idegen nyelvből sem évfolyamismétlésre sem javítóvizsgára nem utalható.
- Más esetekben a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulóknak osztályozó vizsgát kell tennie ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott
 - tantárgyanként az éves óraszám 30 %-ánál többet mulasztott
 - egyéni tanrend szerint tanul

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

- 1-4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret és német nemzetiségi nyelv

Első évfolyamon a tanítási év végén a következő lehetőségek vannak:

- ha a tanuló sikeresen teljesíti az évfolyam tanulmányi követelményeit, de a szülő kérelmére az igazgató engedélyezheti a sikeresen teljesített évfolyam megismétlését
- ha a tanuló felzárkóztatásra szorul vagy nem teljesíti a követelményeket, akkor megismétli az első évfolyamot.

A helyi tantervben „igazodási pontként”, a fejlődés ütemének általános meghatározásaként a „Fejlesztés várható eredménye” ill. a „Továbbhaladás feltételei” részben meghatározottakhoz képest kirívóan nagy lemaradás esetében a pedagógus/tantestület a tanulót évismétlésre utalhatja/kötelezheti.

A tanulói jogviszony megszűnésének tényét az Oktatási Törvény megfelelő rendelkezései ill. meghatározásai szerint értelmezzük. Amennyiben a tanulói jogviszony iskolaváltoztatás miatt szűnik meg, a szülő köteles ennek tényét az intézmény igazgatójával közölni. A tanuló dolgozatainak átadása az osztályfőnök, a távozási lap, a bizonyítvány és az egészségügyi törzslap átadása valamint a tanuló kiírása a KIR-ből az igazgató feladata.

A szülő gondoskodik arról, hogy gyermeke minden - az iskola tulajdonát képező - felszerelést visszaszolgáltasson.

2.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Taneszközök:

Az iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. A tankönyvjegyzékben nem szereplő taneszközöket nem lehet megrendelni. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál (testnevelés, technika, rajz) egyéb eszközökre is szükség van.

A taneszközök kiválasztásánál a pedagógusok a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének,
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók,
- a taneszközök használatában az állandóságra kell törekedni, azaz új taneszközöket csak abban az esetben kell bevezetni, ha az lényegesen jobbítja az oktatás minőségét.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) kell tájékoztatni. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A tankönyv legyen:

- a tantárgyi cél és követelmény elérését legjobban segítő,
- illusztrációkban gazdag,
- tartós, „örökölhető”,

2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

2.8. Erkölcstan oktatása

Az iskolában az erkölcstan óra vagy az ehelyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit és erkölcstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része.

Az új Köznevelésről szóló törvény rendelkezése szerint az állami és települési önkormányzati nevelési-oktatási intézményben az ismereteket, a vallási, világnézeti információkat tárgyilagosan, sokoldalúan kell közvetíteni, a teljes nevelés-oktatási folyamatban tiszteletben tartva a gyermek, a tanuló, a szülő, a pedagógus vallási, világnézeti meggyőződését, és lehetővé kell tenni, hogy a gyermek, tanuló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstan oktatásban vehessen részt.

A Nemzeti alaptanterv (NAT) szerint: az erkölcsi nevelés a minden gyermekben jelen lévő erkölcsi érzék fejlesztését jelenti; fejleszti a tanulók problémaérzékenységét, erősíti becsület- és igazságérzetüket, és megtanít a lelkiismeretünket nyugtalanító erkölcsi dilemmák tudatosítására, elfogulatlan vizsgálatára, szabatos kifejezésére. Az erkölcstanoktatás alapvető feltétele az iskolai környezet és a pedagógusok példamutató magatartása.

Az iskolai keretek között folyó hit- és erkölcstanoktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását a törvény minden nevelési-oktatási intézménytípus esetén az adott egyház és az adott egyház nevében eljáró jogi személy hatáskörébe utalja. Tehát az egyháznak kell biztosítani a tanterveket, a tankönyveket és a képzett hittantanárokat. A tanuló napi és heti terhelésével (óraszámok) összefüggésben meghatározott korlátozások alkalmazásakor a hit- és erkölcstan órákat az egyházi és az állami fenntartású iskolákban is figyelmen kívül kell hagyni.

Beiratkozáskor a szülő nyilatkozik, hogy gyermekének a kötelező hittant vagy erkölcsi nevelést választja. Május 31-ig közzé teszi a tantárgyat oktató pedagógus, illetve hitoktató nevét, a választható felekezet hitoktatását.

2.9. Egész napos iskola

Az egész napos iskola tehát a köznevelési törvényben egy olyan sajátos nevelési forma, amelyben az iskola az egész napra osztja el a tanórákat, a pihenést, az étkezéseket és az egyéb tevékenységeket. Az iskola délután négy óráig köteles foglalkozást biztosítani a tanulóknak, amely lehet szakkör, felzárkóztatás, tehetséggondozás, tömegsport, művészeti nevelés, stb. Ehhez a megfelelő keretet az iskolaotthonos, vagy a napköziotthonos foglalkozás biztosítja. Iskolánk a napköziotthonos megoldást választja. Ha a szülő a gyermeke felmentését kéri ezek alól, akkor azt az iskola elfogadja.

2.10. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a következő módon szervezzük meg:

- mind a négy évfolyamban, heti négy óra, órarendbe építve,
- egy óra gyógytestnevelés, illetve délutáni tömegsport keretén belül valósul meg

A 2020/21-es tanévtől felmenő rendszerben a sakkipalota program szerepel heti 1 testnevelés óra terhére.

2.11. Projektoktatás

A projektoktatás a tananyag komplex elsajátításának olyan sajátos formája, amikor az adott tárgykört a diákok hosszabb időkeretben iskolában, vagy iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel.

Témahét:

Célja: a fejlesztendő képességek, az érintett területek és feldolgozási irányok a témaválasztástól függ.

Általános jellemzői: az ismeretek kibővítésének folyamata kap hangsúlyt, a tanulók egyéni képességeihez igazodik, a közös munka együtvé tartozást alapozó és fejlesztő élménnyé válik, egyszerre komoly, szokatlan egyedi és játékos céltudatos tevékenység. Témaválasztástól függetlenül várható eredmények: – kialakul, erősödik a személyes motiváltság, nő az önbizalom, – magasabb fokú együttműködés és szocializáció alakul ki.

A tervezés feltételei:

- a témahét megvalósításában az iskola minden tanulója részt vesz,
- a témahéten tartott foglalkozások a tankönyvi, tantervi tananyaghoz nem feltétlenül kapcsolódnak, ám a pedagógusok szakjához igen,
- a téma: mindig egy adott központi dolog köré épül, amelyet a felkínált lehetőségekből, vagy egyéni javaslatok alapján választunk minden évben, szeptember 15-ig,
- a választott téma tartalmilag szervesen beépül az iskola mindennapi „normál” működési életébe, tanmenetekbe, programokba.

Intézményi megvalósítás lehetőségei, feladatai:

- A témahét az intézményben megvalósításra kerül.
- Témaválasztástól függően, nem tanórai keretekben is megvalósítható, dokumentálni a haladási és mulasztási napló megjegyzés rovatában kell.
- A megszervezése egy az azt vállaló pedagógus feladata.
- A megvalósítást követően, az iskolahasználóknak is lehetőséget biztosítunk, hogy az ünnepélyes keretek között megrendezésre kerülő záró rendezvényen bemutassuk, értékeljük a témahetet.
- A témahét zárásaként összeállított anyagot és tapasztalatot közzétesszük, nyilvánosságra hozzuk.

Projekt:

- Olyan három vagy több hetet meghaladó tanulási egység, amelynek fókuszában valamilyen valóságos probléma, tennivaló, elvégzendő tevékenység áll.

- Alapját a tanulók által kiválasztott, megbeszélte, elfogadott téma, probléma képezi. Erről döntés az intézményekben, a tanév elején, szeptember 15-ig történik.

Jellemzői:

- A projektmódszer az ismeretekről az ismeretek megszerzésének folyamatára helyezi át a hangsúlyt, alkalmazása nagyfokú tanári rugalmasságot, figyelmet, ráérzést kíván.
- A tanítási projekt változatos, kreatív, társas készségeket fejleszt, átfogó, szokatlan és egyedi.
- A projekt végére a tanulóktól vagy a csoportoktól tárgyi vagy szellemi produktumot várunk el, amelyet a projekt végén bemutatunk.
- A pedagógusszerep megváltozik, mely szerint nem egyszerű tanár, hanem társ, szakértő lesz, aki tanácsokat, iránymutatásokat ad, ugyanakkor az előkészítő szakaszban növekszik irányító és szervező tevékenysége.
- A projekt megvalósítható intézményen kívüli helyszíneken, nem tanórai keretekben
- Dokumentálni a témahétnél leírtakkal megegyezően kell.
- Záró napján egyedi formában értékeli a projekt megvalósulását.

2.12. Mindennapos művészeti nevelés

Az alsó tagozatos nevelés-oktatás egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti óra, amely az iskola délutáni foglalkozási keretében továbbiakkal is kiegészíthető, így teremtve alkalmat a tanulók különféle egyéni, kisközösségi művészeti tevékenységeinek fejlesztésére.

Ezt gyakorlatban a következőképpen fogjuk megvalósítani: délelőtti órák művészeti nevelését a rajz, technika, énekórák biztosítják.

Amennyiben délelőtt nincs művészeti nevelést szolgáló tantárgy, délutáni napközis foglalkozásként kell beilleszteni. Iskolánk tanulóinak többsége a Farkas Ferenc Művészeti Iskola növendéke, így ők heti 4 alkalommal részesülnek művészeti nevelésben.

2.13. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált iskolai nevelése és oktatását segítő, a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő, tanulási zavarokkal, illetve részképesség-zavarokkal küzdő gyerekek felzárkóztatására és fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a gyengébben teljesítők felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére irányuló órákat szervezünk és tartunk.

Fejlesztő programunk a játékoságon, a tapasztalatszerzésen, életkori sajátosságokon, pozitív érzelmeket keltő tevékenységeken alapul.

Fejlesztő programunk megvalósítását fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus, látja el.

Tevékenységi területek, lehetőségek:

- Az alapkészségek mindennapos fejlesztése.
- Rugalmas, a tanulók szintjéhez igazodó követelményrendszerrel, a tananyag feldolgozásának speciális módszereivel, a tananyag szükség szerinti átrendezésével biztosítani a tantervi minimum teljesítését.
- Speciálisan kiscsoportos vagy egyéni felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- Folyamatos korrekció, ellenőrzés, értékelés, önértékelés

Tevékenységi formák:

Tanórán belül törekszünk

- az egyéni képességekhez igazodó munkaformák,
- egyéni fejlesztés, értékelés,
- csoportos fejlesztés,
- tanórai differenciálás,
- kooperatív munkaformák alkalmazására.

Tanórán kívül működik

- napközi otthon
- múzeumlátogatás, könyvtárhasználat, színházlátogatás,
- tanulmányi kirándulások,
- egyéni, rehabilitáció,
- fejlesztő foglalkozások,
- felzárkóztatás.

Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai

Intézményünk feladatának tartja a tanulási zavaros (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás) és magatartászavaros gyermekek integrációját. Feladatvállalásunk a következő alapokon nyugszik: az integráció gondolata a humánus alapértékek elfogadását jelenti és a fogyatékos fogalmának újragondolását feltételezi. Fontos annak felismerése és a tanulókkal való felismertetése is, hogy átmenetileg vagy tartósan bárki szorulhat speciális segítségre, hogy mindannyian "különbözőek vagyunk", s ez a sokszínűség nem negatívumot, hanem pozitívumokat jelent a közösségek és a társadalom számára.

Az integráció pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű gyermeket reális önértékelésre, képességei maximális kibontakoztatására serkenti, a nem sérült gyermekek pedig megtanulják a hozzájuk való alkalmazkodást, a segítségnyújtást. Ez pedig hosszú távon az előítéletek enyhüléséhez, a "mátság" értékeinek társadalmi méretű elismeréséhez vezethet.

A sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatása valósul meg intézményünkben.

Az együttnevelés során fontos feladatunknak tekintjük az iskola pedagógusainak, a szülők és a tanulók közösségének felkészítését a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül.

Fejlesztő-nevelő munkánkat a hagyományos pedagógiai elveken túl a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt törekszünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek személyisége minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képesek legyenek a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeiket megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A sajátos nevelési igényű gyermekek képzésének során a legfontosabb szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés folyamatos pozitív változása,
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése,
- egyéni szükségletek,
- társadalmi beillesztés.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

A követelmények elsajátíttatása a beszéd, nyelvi és egyéb tanulási zavarok kompenzálása és megszüntetése érdekében végzett folyamatos korrekciós, rehabilitációs, intervenciós és sérülés-specifikus egyéni és kiscsoportos terápiás programok segítségével történik, részben saját szakembereink, részben utazó tanári hálózat segítségével.

Legnagyobb hangsúlyt az anyanyelv és irodalom, a matematika, a testnevelés és sport, a művészetek műveltségi területei kapnak.

Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén.

Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- a sajátos nevelési igényű tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók, sérült részképességek terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

Az iskolánkban folyó nevelés-oktatás fő feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek szempontjából:

- az alapidokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoporthoz és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat, a fejlesztő foglalkozásokat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása során szoros együttműködést megvalósítására törekszünk:

- a gyermek diagnózisát felállító szakértői bizottság,
- az iskolánkban a gyermek fejlesztését végző, fejlesztésében közreműködő utazó gyógypedagógus,
- a pedagógusok munkáját segítő szakmai szolgáltatást nyújtó gyógypedagógus,
- az osztálytanítók,
- a napközis nevelők,
- és a szülők között.

A gyógypedagógusa a szakértői bizottság diagnózisa és a gyógypedagógus által készített egyéni fejlesztése terv alapján végzi rehabilitációs- reedukációs munkáját. Segítséget nyújt a gyermek tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezéséhez, a tanuláshoz szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásához, javaslatot tesz gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kíséri a gyermek haladását. A rehabilitációs, reedukációs foglalkozások keretében az egyéni fejlesztéseken túl részt vesz a gyermek tanórai differenciált foglalkoztatásában, így is segítve a tanító munkáját, a gyermek beilleszkedését. A szülők számára segítséget nyújt a diagnózis értelmezéséhez, konzultál a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segíti a szülőt a probléma elfogadásában, a gyermekkel szembeni reális elvárások kialakításában.

A tanító a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;

Szükség esetén a gyógypedagógussal együttműködve egyéni tantárgyi fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. Az oktatás során individuális módszereket, technikákat (differenciált foglalkoztatás, kooperatív csoport és páros munka, fejlesztő programok, speciális tankönyvek, feladatlapok, eszközök) alkalmaz.

A közösségépítés során személyes példájával segíti a sajátos nevelési igényű gyermek osztályközösségbe való befogadását.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a gyermek távlati érdekeinek figyelembevételével.

A sajátos nevelési igényű gyermekek képzésének során a legfontosabb szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés folyamatos pozitív változása,
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése,
- egyéni szükségletek,
- társadalmi beillesztés.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

Minden tanulónak szükségleteihez igazodva és a szakértői véleményben előírtaknak megfelelően biztosítjuk a rehabilitációs időkeretet.

A pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások fajtáit és óraszámát – az éves órakeret függvényében, a rászoruló tanulók szükségleteinek ismeretében – tanévenként munkatervben rögzítjük, a konkrét fejlesztési órarendeket is tanév elején állítjuk össze.

A rehabilitációs - rehabilitációs foglalkozások egyéni vagy csoportos formában is tarthatók. A foglalkozás a gyermek képességeinek, a fejletlen vagy sérült funkcióinak feltérképezésével indul.

A fentiek ismeretében fejlesztési terv készül.

A foglalkozások anyagának, tapasztalatainak feljegyzése folyamatosan történik.

Lényeges elem az évenkénti pedagógiai diagnosztizálás, amelyet írásban rögzít a gyógypedagógus.

Az intézmény minden tanév végén (június 30-ig) jelzi az illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság felé azoknak a tanulóknak az adatait, akinek a következő tanévben kötelező felülvizsgálatuk lesz.

A gyógypedagógus a rehabilitációs foglalkozásokról munkanaplót vezet, továbbá a rehabilitációs foglalkozásokat az egyéni fejlődési lapon is dokumentálja.

Az Egyéni Fejlődési Lap nem egyenértékű a Haladási Naplóval: A Haladási Napló a rehabilitációs órák feldolgozott anyagát tartalmazza, napi/heti bontásban, félévi és év végi állapotrögzítéssel, az Egyéni Fejlődési Lap pedig a gyermek/tanuló állapotában végbement nagyobb változásokat rögzíti, egy-egy terápiás periódus lezárását tartalmazza.

Az Egyéni Terápiás Terv pedig a tanév rendjéhez igazodó rehabilitációs munka főbb célkitűzéseit tartalmazza, a teljes tanévre; tehát minden új tanévben a gyógypedagógus új Egyéni Terápiás Tervet készít.

A fejlesztés szervezeti keretei

A tanulók rehabilitációs-rehabilitációs foglalkozásainak időbeosztását a gyógypedagógus az osztálytanítókkal, osztályfőnökökkel konzultálva határozza meg.

A fejlesztő foglalkozás lehet:

a) Egyéni rehabilitáció, foglalkozás:

Lényeges, hogy a foglalkozások helye és ideje állandó legyen, így hozzájárulhatunk egy megfelelő napi ritmus kialakításához.

Formái: gyógypedagógiai fejlesztés, logopédia, egyéni tantárgyi korrepetálás, pszichológiai foglalkozások, terápiák.

A tanórai és a tanórán kívüli fejlesztés kiemelt területei

Az anyanyelvi fejlesztésben különös hangsúlyt kap:

- a pontos diagnózis, a megfelelő fejlesztési szempontok és módszerek kiválasztása, a vizsgálatok szakszerű elvégzése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és idői relációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a balról-jobbra való haladási irány rögzítése,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- a dyslexia prevenció keretében az előkészítő jellegű első osztályban a népi játékokon, gyermekverseken, népdalokon keresztül az egyenletes lüktetés kialakítása, ritmuskészség fejlesztése, a mozgás-beszéd koordinált működtetése,
- az auditív és vizuális diszkrimináció és emlékezet fejlesztése,
- az olvasási, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző vagy dyslexia prevenciós módszerrel,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- grafomotoros fejlesztés,

- a helyes ejtés, a fonéma hallás fejlesztése,
- hang- és betűegyeztetési gyakorlatok,
- a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, memoriterek,
- könyvtárhasználat,
- számítógép, internet.

Minden részterületen hosszabb begyakorlási, érési időszakot biztosítunk. Az anyanyelvi fejlesztés a nevelés minden színterén központi szerepet kap.

A matematika fejlesztésében különös hangsúlyt kap:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása.

A matematika előkészítése a tanulmányi idő növelésével valósul meg.

A matematika tanítása a hagyományos matematika-tanítási módszerek felhasználása mellett az egyéni dyscalculia terápiából átvett elvek, eszközök és feladatlapok segítségével, apró lépésekben, a konkrét segédeszközökkel történő manipuláció idejét megnyújtva történik.

A művészetek területén kiemelt szerepet kap:

- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd a téri orientáció,
- a mozgás-ritmus-beszéd koordináció,
- a grafomotoros fejlesztés,
- a szenzomotoros fejlesztés.

A mozgásfejlesztés során kiemelt szerepet kap:

- csecsemőkori ill. nagymozgások fejlesztése,
- rugalmasság fejlesztése,
- statikus, átmeneti és dinamikus egyensúly,
- testvonal átlépésének fejlesztése,
- végtagszétválasztás,
- ellentétes végtagmozgás fejlesztése,
- testséma, téri orientáció,
- ritmusfejlesztése,
- szerialitás,
- emlékezet,
- mozgásutánzás,
- finommotorika fejlesztésének előkészítése.

A személyiségfejlesztés során kiemelt szerepet kap:

- helyes önértékelés, az énkép erősítése,
- az önbizalom erősítése,
- a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs eszköztárának növelése,

- a hibás-hiányos helyzetfelismerés kompenzálása,
- a tudatos önirányítás, önkontroll kifejlesztése,
- az empátia fokozása, a másság elfogadtatása,
- a kompenzáló és védekező mechanizmusok (extrém magatartás, beilleszkedési zavar, agresszió) csökkentése, illetve megszüntetése.

Az élő idegen nyelv tanítása során kiemelt szerepet kap:

- a játékoság,
- mondókák, énekek, népi játékok tanítása,
- az adott nyelvet beszélő népek hagyományainak megismerése.

Az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel, történik negyedik osztálytól. A számonkérés során vagy a szóbeliség, vagy az írásbeliség kerül előtérbe.

Tanulói jogviszony, átjárhatóság az SNI gyermekek esetében

A beiratkozás módja, folyamata:

Iskolánk nyitott minden tankötelezettségi korát elért, integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű (tanulási, magatartási, részképesség, iskolai teljesítmény fejlődési zavara és/vagy figyelemzavar) gyermekek befogadására, akiket hozzánk irányít:

- a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság,
- a Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság,
- a Hallásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság,
- a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottságok.

Széleskörű tájékoztatást adunk a fejlesztési lehetőségekről, szükség esetén segítő tanácsokkal látjuk el a szülőket, akiknek ismertetjük programunkat, napirendünket.

Egyeztetjük nevelési elvárásainkat és elveinket.

A beiratkozás folyamatos, de év közben csak a már működő osztályok struktúráját, létszámát, a biztosítható fejlesztési órák keretét szem előtt tartva tudunk gyermeket fogadni.

A beiratkozása szakértői bizottság kijelölése alapján mindenkor a szülő kérésére történik.

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A részképesség zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta (elsősorban logopédus, pszichopedagógus) közreműködésével valósul meg.

A részképesség zavarok jellegének megfelelően a gyermekek iskolai oktatásában érvényesítjük a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

Iskolai nevelésük, oktatásuk során kiemelt feladatuként kezeljük:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítását,
- a kudarcűrő-képesség növelését,
- az önállóságra nevelést.

Diszlexia, diszgráfia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

Iskolás korban az olvasás- és írászavarok javításának feladata kialakítani a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejleszteni kifejező képességét, segíteni az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A gyermekeknél az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel történik.

Nagy hangsúlyt fektetünk az aktív szókincs, a beszédképesség, a szövegértés, a testséma, téri tájékozódás, a vizuomotoros koordináció fejlesztésére.

Diszkalkulia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A matematika tanítása során nagy hangsúlyt fektetünk az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztésére, a matematikai nyelv tudatosítására, a szerialitás erősítésére, a testséma, a téri relációk biztonságára (lásd helyi tanterv).

A számolási zavarokkal küzdő gyermekek esetében a tananyag elsajátítása során lassabb haladási tempót, hosszabb bevezetési szakaszt, és több gyakorlási lehetőséget biztosítunk.

A szám- és műveletfogalmak kialakításakor, a számolási készség fejlesztése során a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében segítő-kompenzáló matematikai eszközök (kis tárgyak, korongok-korongképek, számológépek, egyéb segítő szimbólumok, ujjak) használata megengedett. Törekszünk arra, hogy a fokozott mennyiségű gyakorlás során a gyermekek megtalálják és megtanulják alkalmazni az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikákat, eljárásokat.

Hiperkinetikus zavarok, aktivitászavarok, figyelemzavar esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A gyermek nevelése-fejlesztése-tanítása során nagyon fontos a szoros kapcsolat a tanító, a gyógypedagógus (lehetőség szerint pszichopedagógus) és a szülői ház között.

A gyermek képességeinek, terhelhetőségének és érdeklődésének megismerésével a pedagógus ki tudja alakítani az egyénre szabott követelményrendszert, mind a gyermek viselkedését, mind tantárgyi tananyagot illetően.

A gyakoroltatás, a számonkérés során a feladatok összeállításánál figyelembe vesszük a tanuló gyengébb monotonia-tűrését, fáradékonyságát.

Pszichés funkcióinak fejlődését gyakori pozitív visszajelzésekkel segítjük.

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perцепciós fejlesztés, melynek során a kineztiázis, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.

Az anyanyelvi tárgyak tanítása során igyekszünk sok mondókát, gyermekverset tanítani, mozgással, ritmizálással kísérve.

SNI esetében folyamatos továbbhaladás, egyéni fejlesztési terv, biztosítjuk a tantárgyi felmentéseket, könnyítéseket.

Amennyiben a gyermek nem érte el a következő osztályfokba lépéshez szükséges szintet és a gyermek elsős, akkor az első osztályban töltött tanulmánya előkészítő jellegűnek számíthat. Részére biztosított, hogy két év alatt végezze el az első osztályt. A szülővel való konzultáció során mindig feltárjuk a gyermek további fejlődésének véleményünk szerint leghatékonyabb útját.

A szülő - írásban benyújtott kérelme alapján –közös döntéssel biztosítjuk az osztályismétlés lehetőségét is.

Az értékelés alóli felmentés lehetőségét a mindenkor érvényben levő Köznevelési Törvény értelmében biztosítjuk.

Az SNI tanuló tantárgyi teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében.

Elvünk, hogy az értékelés

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be,
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött,
- tartalmazza, hogy a gyerek a saját lehetőségeit mennyire aknázza ki.

Az értékelési szempontok összetettek, egy-egy tantárgyra, illetve a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

A szöveges értékelés:

- fejlesztőközpontú, megerősítő, korrigáló,
- összhangban a NAT-tal, a pedagógiai programmal, a helyi tantervvel,
- rendszeres és folyamatos,
- személyre szóló, ösztönző, közérthető,
- tartalmazza a továbblépés útját is,
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.

Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, az SNI tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A tantárgyi számonkérések során a sajátos nevelési igényű tanulóink beszámoltatásának formáit és módjait részképesség zavaraihoz igazítjuk. Az olvasási-írási nehézségekkel küzdő gyermekek számára biztosítjuk az írásbeli dolgozatok szóbeli feleletekkel történő kiváltását, illetve e gyermekeink számára célzottan több megszólalási lehetőséget adunk nemcsak a számonkérés, hanem a gyakorlás során is.

Az írásbeli beszámoltatás során hosszabb időt biztosítunk egy-egy dolgozat elkészítésére, valamint indokolt esetben mi olvassuk fel a feladatlap utasításait (pl. környezetismeret, nyelvtan, matematika) a gyermek számára. A részképesség zavarokkal küzdő, s emiatt görcsös, szorongó gyermeknek lehetőséget nyújtunk az egyéni helyzetben, nem az osztályközösség előtt történő számonkérésekre is.

A számolási nehézségekkel küzdő gyermekek a speciális segédeszközöket (korongok, pálcikák, számtábla) a dolgozatok során is használhatják

Az iskolai számonkérések során a témazáró dolgozatok mellett minél nagyobb számban tesszük lehetővé gyermekeinknek, hogy tudásukról röpdolgozatok, szóbeli feleletek (egy-egy lecke anyagából) formájában is számot adjanak.

A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének rendszere az SNI tanulók esetében Az értékelésnél figyelembe vesszük az elsődlegesen ill. másodlagosan kialakult magatartási, szocializációs problémákat. A gyermekek számára apró lépésekre lebontva teljesíthető szabályokat állítunk fel az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelően.

A szorgalom értékelésénél figyelembe vesszük a gyermek önmagához képest nyújtott teljesítményét, a tanuláshoz való viszonyát, a foglalkozásokon tanúsított aktivitását, önkéntes feladatvállalásait és azok teljesítését.

A közösségfejlesztés fontos feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres integrálása szempontjából

- A kiscsoportok együttműködésének megszervezése, személyiségformáló hatásának (önzetlenség, barátság, segítségnyújtás, lelkiismeretesség, áldozatkészség) hasznosítása, továbbfejlesztése.
- Az alkalmazkodás, beilleszkedés, a társakkal történő együttműködés, a közösségben vállalható szerep megtalálásának segítése, a kollektivitás fejlesztése.
- A tanulók társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak alakítása, továbbfejlesztése.
- Az önbizalom, önnevelés igényének felkeltése, a kezdeményezőképeség fejlesztése.
- A magányos gyermekek bevonása a közös tevékenységekbe, beilleszkedésük segítése.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló pedagógiai tevékenységek Szoros kapcsolat kialakítása az óvodával azért, hogy az onnan beiskolázásra kerülő gyermekek kialakulóban lévő személyiségét megismerhessük, és a magatartási, beilleszkedési zavarokra utaló jelek alapján megfelelő, fejlesztő módon fordulhassanak pedagógusaink feléjük.

Erősíteni kell a kapcsolatot a sárospataki Pedagógiai Szakszolgálattal, annak érdekében, hogy a felmerülő magatartási és beilleszkedési zavarok szakszerű megállapítása után megfelelő iránymutatást kapjunk a tanulók megtámogatásához.

Pszichológus vizsgálata szükséges, a zavarok korai felismerése és szakszerű korrigálása érdekében.

Rendszeres kapcsolat kialakítása a kerület Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a családban generálódó beilleszkedési- és magatartási zavarok csökkentését, megelőzését a szolgálat életvezetési tanácsokkal segíthesse.

Napközi otthonos nevelés, melynek során a tanulók elsajátíthatják az olyan magatartási formákat, melyek a szabadidő korrekt eltöltését, a közösségi kapcsolatok normalizálását segítik.

Családlátogatások annak érdekében, hogy a családokban felmerülő nevelési gondok megoldásában a pedagógus megsegíthesse a szülőket.

Az iskolánkba integrált gyermekek tanulási zavarához gyakran társul beilleszkedési és magatartási zavar. Ennek lehet elsődlegesen organikus oka, mint például az idegrendszer gátló és serkentő hatásai egyensúlyának megbomlása miatt létrejövő hiperaktivitás esetében. Sokszor azonban a magatartási és beilleszkedési zavar másodlagosan keletkezik, a részképesség-gyengeségek talaján létrejövő tanulási zavarokra épülve. Gyakran tapasztalni, hogy a gyermek problémáinak gyökerét nem ismerik fel időben, sorozatos kudarcok érik az iskolában s emiatt gyakran otthon is, s végül valóban nem képes sehová sem beilleszkedni, ami súlyos esetben devianciához vezethet. Kiemelkedően fontos a szerepe a korai felismerésnek és segítségnyújtásnak, hogy ez az előbb felvázolt rossz kör, ez az önbeteljesítő jóslat ne lépjen működésbe. Iskolánk ezért a magatartászavaros gyermek korai felfedezését és szakemberhez irányítását is fontos feladatuknak tartja.

2.14. Nemzetiségi kultúra elsajátítását biztosító tananyag

Iskolánk a nemzetiségi oktatás formái közül a **nyelvoktató** formát alkalmazza.

Ez azt jelenti, hogy a tanulók első osztálytól kezdve heti 5 órában tanulják a nemzetiségi német nyelvet.

A 2013/14-es tanévtől heti 1 órában a kötelező népismeret tantárgy is bevezetésre került.

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkor személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi kisebbségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A kisebbség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a kisebbséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhessenek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A hazai kisebbségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen két anyanyelv birtokában vannak. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények nem építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A tantárgy sajátosságából -hogy a család érték- és hagyománykövetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnia-adódnak a célok és feladatok is.

A német nemzetiségi iskolák tanulói először élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmóddal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés- és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történelméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról és a médiáról.

A tanulók legyenek tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli színterei különböző intézmények és szervezetek.

A német népismeret tantárgy tanulása a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.

A heti kötelező egy tanítási óra intenzív és alapos ismeretszerzést és képességfejlesztést tesz lehetővé.

A német népismeret tantárgy feladata – identitás és értékkövetítés – hatással van a módszerek megválasztására. A nyitott oktatási formákban történő tanítás olyan ismeretszerzést biztosít, amely az élménytől a cselekvésen és megértésen át a tapasztalathoz vezet.

E kreatív és cselekvésközpontú feldolgozási formák (Stationarbeit, műhelytanítás, múzeumpedagógia foglalkozások, iskolai projektek) a tanulókat olyan tapasztalatokhoz segítik, amelyekre saját környezetükben már nem tehetnek szert.

A tantárgy a kulcskompetenciák fejlesztése során eléri, hogy a tanulók alkalmassá váljanak önálló projektek lebonyolítására.

2.15. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Mivel iskolánk évfolyamonként egy osztállyal működik, így a pedagógusválasztás lehetősége kimerül abban, hogy a szülők ide íratják be a gyerekeiket, a beiratkozással egyben választják a német nemzetiségi nyelv tanulását is.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében kötelező tanórai foglalkozásként kell tekinteni.

2.16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Alapelvek

A tanító, tanár pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi módon köteles a gyermeket oktatni, nevelni:

- Egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, illetve bármilyen más oknál fogva.
- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket; biztosítani kell a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését, a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatását.
- Az iskolának rendszeres kapcsolatot kell tartania a szülőkkel, a családokkal.
- Segíteni, illetve biztosítani kell a tanulói szervezetek, a diákönkormányzatok létrejöttét és működését.
- Biztosítani kell, hogy a tanulók megismerjék jogaikat, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- A tanuló számára biztosítani kell, hogy nevelése és oktatása biztonságos és egészséges környezetben folyjon; iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.
- A tanuló személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.
- A tanuló számára biztosítani kell, hogy családja anyagi helyzetétől függően ingyenes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban, illetve napközis vagy tanulószobai ellátásban részesüljön.
- A tanuló joga, hogy testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékosságának megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljön.
- Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel, annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.

A tanulók fejlődése érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- Pedagógiai Szakszolgálattal
- gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal,
- az önkormányzattal,
- ifjúsági orvossal,

- a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal

A Köznevelési intézményi esélyegyenlőségi intézkedési terv alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul kell kitűzni az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál, felvételinél
- tanításban, ismeretközvetítésben
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- az értékelés gyakorlatában
- tanulói előmenetelben
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbtanulásban, pályaorientációban
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében vállaljuk, hogy

- iskolánkban a hátránnyal élők semmilyen módon nem lesznek megkülönböztetve társaiktól,
- aki faji, vallási, egészségi, szociális helyzete miatt hátrányosan megkülönbözteti bármelyik tanulónkat, az ellen fegyelmi eljárást indítunk,
- igény esetén az éves órakeretünkben egyéni foglalkozásokat tartunk a célcsoport tagjainak,
- igény esetén a továbbképzési programban támogatjuk azokat a továbbképzéseket, amelyek a célcsoporttal való hatékony munkavégzésre készítik fel.

A kötelezettségek teljesítéséért felelősek:

- Az igazgató felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Köznevelési intézményi esélyegyenlőségi program, ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Az igazgató felelőssége annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a program végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.
- A tantestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A tantestület minden

tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje a programban foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

- Minden, az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban, szerződéses viszonyban álló, valamint szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje a Köznevelési intézményi esélyegyenlőségi programot és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló pedagógiai tevékenységek

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

2.17. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Mivel iskolánk évfolyamonként egy osztállyal működik, így a pedagógusválasztás lehetősége kimerül abban, hogy a szülők ide íratják be a gyerekeiket, a beiratkozással egyben választják a német nemzetiségi nyelv tanulását is.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében kötelező tanórai foglalkozásként kell tekinteni.

A hittan és az erkölcstan választási lehetőségét is beiratkozásnál kell a szülőknek jelezni.

Május 31-ig közzé teszi az iskola a hittan és erkölcstan tantárgyakat oktató pedagógusok nevét.

2.18. Intézményi elvárások(kompetenciák)

- Elvárások a vezetővel szemben

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Szempontok	Elvárások
Milyen módon biztosítja, hogy a tanulás a tanulói eredmények javulását eredményezze?	☐ Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában. ☐ Együttműködik munkatársaival, és példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait. ☐ A tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére, a tanulói eredmények javítására összpontosító nevelő-oktató munkát vár el.
Hogyan biztosítja a mérési, értékelési eredmények beépítését a tanulási-tanítási folyamatba?	☐ Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény jelenlegi és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában. ☐ A kollégákkal megosztja a tanulási eredményességről szóló információkat, a központi mérési eredményeket elemzi, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat. ☐ Beszámolót kér a tanulói teljesítmények folyamatos mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a tanuló fejlesztése érdekében.
Hogyan biztosítja a fejlesztő célú értékelést, visszajelzést, reflektivitást az intézmény napi gyakorlatában?	☐ Irányításával az intézményben kialakítják a tanulók értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg. ☐ Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába.
Hogyan gondoskodik arról, hogy a helyi tanterv, a tanmenetek, az alkalmazott módszerek a tanulói igényeknek megfeleljenek, és hozzájáruljanak a továbbhaladáshoz?	☐ A jogszabályi lehetőségeken belül a helyi tantervet a kerettantervre alapozva az az intézmény sajátosságaihoz igazítja. ☐ Irányítja a tanmenetek kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi tanterv követelményeinek teljesítését valamennyi tanuló számára.
Hogyan működik a differenciálás és az adaptív oktatás az intézményben és saját tanítási gyakorlatában?	☐ Irányítja a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó tanulástámogató eljárásokat, a hatékony tanulói egyéni fejlesztést.

	☐ Gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (tehetséggondozást, illetve felzárkóztatást igénylők) speciális támogatást kapjanak. ☐ Nyilvántartja a korai intézményelhagyás kockázatának kitett tanulókat, és aktív irányítói magatartást tanúsít a lemorzsolódás megelőzése érdekében.
--	--

2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan vesz részt az intézmény jövőképének kialakításában?	☐ A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat. ☐ Szervezi és irányítja az intézmény jövőképének, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését. ☐ Az intézményi jövőkép, és a pedagógiai program alapelvei, célrendszere a vezetői pályázatában megfogalmazott jövőképpel fejlesztő összhangban vannak.
Hogyan képes reagálni az intézményt érő kihívásokra, változásokra?	☐ Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait. ☐ A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad. ☐ Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.
Hogyan azonosítja azokat a területeket, amelyek stratégiai és operatív szempontból fejlesztésre szorulnak?	☐ Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását. ☐ Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.
Milyen lépéseket tesz az intézmény stratégiai céljainak elérése érdekében?	☐ Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését. ☐ A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladat-meghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók.
Hogyan teremti a környezete felé és a változásokra nyitott szervezetet?	☐ Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló

	információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források). ☐ A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.
--	--

3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan azonosítja erősségeit, vezetői munkájának fejleszthető területeit, milyen az önreflexiója?	☐ Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére. ☐ Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében, ismeri erősségeit és korlátait. ☐ Önértékelése reális, erősségeivel jól él, hibáit elismeri, a tanulási folyamat részeként értékeli.
Milyen mértékű elkötelezettséget mutat önmaga képzése és fejlesztése iránt?	☐ A tanári szakma és az iskolavezetés területein keresi az új szakmai információkat, és elsajátítja azokat. ☐ Vezetői hatékonyságát önreflexiója, a külső értékelések, saját és mások tapasztalatai alapján folyamatosan fejleszti. ☐ Hiteles és etikus magatartást tanúsít. (Kommunikációja, magatartása a pedagógus-etika normáinak megfelel.)
Időarányosan hogyan teljesülnek a vezetői programjában leírt célok, feladatok? Mi indokolja az esetleges változásokat, átütőmozgásokat?	☐ A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban. ☐ Ha a körülmények változása indokolja a vezetői pályázat tartalmának felülvizsgálatát, ezt világossá teszi a nevelőtestület és valamennyi érintett számára.

4. Mások stratégiai vezetés és operatív irányítása	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan osztja meg a vezetési feladatokat a vezetőtársaival, kollégáival?	☐ A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad. ☐ A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.
Hogyan vesz részt személyesen a humánerőforrás ellenőrzésében és értékelésében?	☐ Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében; ☐ Részt vállal a pedagógusok óráinak látogatásában, megbeszélésében.

	☐ A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.
Hogyan inspirálja, motiválja és bátorítja az intézményvezető a munkatársakat?	☐ Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére. A feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít. ☐ Alkalmat ad a pedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.
Hogyan tud kialakítani együttműködést, hatékony csapatmunkát a kollégák között?	☐ Aktívan működteti a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektcsoport, például intézményi önértékelésre), szakjának és vezetői jelenléte fontosságának tükrében részt vesz a team munkában. ☐ Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket.
Milyen módon biztosítja és támogatja az érintettek, a nevelőtestület, az intézmény igényei, elvárásai alapján kollégái szakmai fejlődését?	☐ A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének. ☐ Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.
Hogyan vonja be a vezető az intézményi döntéshozatali folyamatba a pedagógusokat?	☐ Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit. ☐ A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel. ☐ Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat.
Mit tesz a nyugodt munkavégzésre alkalmas, pozitív klíma és támogató kultúra megteremtése érdekében?	☐ Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre. ☐ Olyan tanulási környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi (például mindenki által ismert szabályok betartatása). ☐ Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.

5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan történik a jogszabályok figyelemmel kísérése?	☐ Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait. ☐ A pedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabályi változásokról folyamatosan tájékoztatja.
Hogyan tesz eleget az intézményvezető a tájékoztatási kötelezettségének?	☐ Az érintettek tájékoztatására többféle kommunikációs eszközt, csatornát (verbális, nyomtatott, elektronikus, közösségi média stb.) működtet. ☐ A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.
Hogyan történik az intézményi erőforrások elemzése, kezelése (emberek, tárgyak és eszközök, fizikai környezet)?	☐ Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg (egyenletes terhelés, túlterhelés elkerülése stb.). ☐ Hatáskörének megfelelően megtörténik az intézmény mint létesítmény, és a használt eszközök biztonságos működtetésének megszervezése (például sportlétesítmények eszközei, taneszközök).
Hogyan biztosítja az intézményvezető az intézményi működés nyilvánosságát, az intézmény pozitív arculatának kialakítását?	☐ Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra. ☐ A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatornákat működtet.
Hogyan biztosítja az intézményi folyamatok, döntések átláthatóságát?	☐ Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét. ☐ Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.
Milyen, a célok elérését támogató kapcsolatrendszert alakított ki az intézményvezető?	☐ Személyesen irányítja az intézmény partneri körének azonosítását, részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (például DÖK, szülői képviselő) történő kapcsolattartásban. ☐ Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

- **Elvárások a pedagógussal szemben**

1. Pedagógiai módszertani felkészültség	
Szempontok	Elvárások
Milyen a módszertani felkészültsége? Milyen módszereket alkalmaz a tanítási órákon és egyéb foglalkozásokon?	☐ Pedagógiai tevékenysége biztos szaktudományos és módszertani tudást tükröz. ☐ Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának a saját szakterületére vonatkozó főbb tartalmait. ☐ Ismeri és tudatosan alkalmazza a szakterülete, tantárgya sajátosságaihoz és a tanulócsoporthoz sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési tanítási módszereket, eszközöket.
Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a tananyaghoz?	☐ Ismeri és tudatosan felhasználja szakterülete, tantárgya kapcsolatait más műveltségterületekkel, tantárgyakkal. ☐ Ismeri a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. ☐ Fogalomhasználata szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.
Milyen a módszertani felkészültsége? Milyen módszereket alkalmaz a tanítási órákon és egyéb foglalkozásokon?	☐ Pedagógiai tevékenysége biztos szaktudományos és módszertani tudást tükröz. ☐ Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának a saját szakterületére vonatkozó főbb tartalmait. ☐ Ismeri és tudatosan alkalmazza a szakterülete, tantárgya sajátosságaihoz és a tanulócsoporthoz sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési tanítási módszereket, eszközöket.
Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a tananyaghoz?	☐ Ismeri és tudatosan felhasználja szakterülete, tantárgya kapcsolatait más műveltségterületekkel, tantárgyakkal. ☐ Ismeri a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. ☐ Fogalomhasználata szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.

2. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók	
Szempontok	Elvárások
Milyen a pedagógiai tervezőmunkája: tervezési dokumentumok, tervezési módszerek, nyomon követhetőség, megvalósíthatóság, realitás?	☐ Egységes rendszerbe illesztve tervezi az adott pedagógiai céloknak megfelelő stratégiákat, folyamatot, munkaformát, módszereket, eszközöket. ☐ Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a gyermekek, tanulók tevékenységeinek fejlesztése.
Hogyan viszonyul a tervezés a gyermekek/tanulók adottságaihoz, igényeihez?	☐ Terveiben szerepet kap a gyermekek, tanulók motiválása motivációjuk fejlesztése. ☐ Tervező tevékenysége során a tanulási folyamatba illeszti a foglalkozáson, a tanórán kívüli ismeret- és tapasztalatszerzési lehetőségeket. ☐ Megtervezi a gyermekek, a tanulók és nevelt oktatók csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
A tervezés során hogyan érvényesíti a Nemzeti alaptanterv és a pedagógiai program nevelési céljait, hogyan határoz meg pedagógiai célokat, fejlesztendő kompetenciákat?	☐ Tervei készítése során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatók egyének és csoportok fejlesztési célját.
Hogyan épít tervezőmunkája során a tanulók előzetes tudására és a tanulócsoport jellemzőire?	☐ Tervező tevékenységében épít a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre. ☐ A gyermekek, tanulók optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó, differenciált tanítási-tanulási folyamatot tervez. ☐ A gyermekek, a tanulók fejlettségére is figyelemmel bevonja őket a nevelés-oktatás és tanulás-tanítás tervezésébe.

3. A tanulás támogatása	
Szemponatok	Elvárások
Mennyire tudatosan és az adott helyzetnek mennyire megfelelően választja meg és alkalmazza a tanulásszervezési eljárásokat?	☐ Figyelembe veszi a gyermekek, a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát. ☐ A gyermekek, a tanulók hibázásait tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és a megértést segítő módon reagál rájuk.
Hogyan motiválja a tanulókat? Hogyan kelti fel a tanulók érdeklődését, és hogyan tartja fenn a tanulók figyelmét, érdeklődését?	☐ Felkelti és fenntartja a gyermekek, a tanulók érdeklődését.
Hogyan fejleszti a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességét?	☐ Feltárja és szakszerűen kezeli a tanulási folyamat során tapasztalt megértési nehézségeket. ☐ Fejleszti a gyermekek, a tanulók tanulási képességeit.
Milyen tanulási teret, tanulási környezetet hoz létre a tanulási folyamatra?	☐ A tanulás támogatása során épít a gyermekek, tanulók egyéni céljaira és szükségleteire a gyermek és tanulócsoport sajátosságaira. ☐ Nyugodt, és biztonságos nevelési, tanulási környezetet teremt.
Hogyan alkalmazza a tanulási folyamatban az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközöket, digitális tananyagokat? Hogyan sikerül a helyes arányt kialakítania a hagyományos és az információ-kommunikációs technológiák között?	☐ Ösztönzi a gyermekeket, a tanulókat a hagyományos és az infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus etikus használatára a tanulási folyamatban. ☐ Az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosít. ☐ Támogatja a gyermekek, a tanulók önálló gondolkodását, elismeri, és a tanítás-tanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.

4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan méri fel a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát? Milyen hatékony tanuló-megismerési technikákat alkalmaz?	☐ A nevelési-oktatási folyamatban a gyermekek, a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít. ☐ Tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására ösztönzi a gyermekeket, tanulókat. ☐ Tudatosan alkalmazza a gyermekek, a tanulók sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
Hogyan jelenik meg az egyéni fejlesztés, a személyiségfejlesztés a pedagógiai munkájában, a tervezésben (egyéni képességek, adottságok, fejlődési ütem, szociokulturális háttér)?	☐ Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek segítik a gyermekek, a tanulók komplex személyiségfejlődését ☐ Tiszteletben tartja a gyermekek, a tanulók személyiségét, tudatosan keresi a bennük rejlő értékeket, a gyermekekhez, a tanulókhöz felelősen és elfogadóan viszonyul. ☐ Megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal az érintett korosztályra a tantervi, tartalmi szabályozókban meghatározott egyetemes emberi és nemzeti értékeket és azok tiszteletére neveli őket..
Milyen módon differenciál, alkalmazza az adaptív oktatás gyakorlatát?	☐ Az együttnevelés keretei között is módot talál a gyermekek, a tanulók esetében az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtésére.
Milyen terv alapján, hogyan foglalkozik a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal, ezen belül a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges tanulókkal, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal?	☐ Felismeri a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődési – az esetlegesen jelentkező – tanulási nehézségeit, és képes számukra hatékony segítséget nyújtani, vagy szükség esetén más szakembertől segítséget kérni. ☐ Felismeri a gyermekekben, a tanulóknál a tehetség ígérletét, és tudatosan segíti annak kibontakoztatását.

5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység	
Szempontok	Elvárások
Milyen módszereket, eszközöket alkalmaz a közösség belső struktúrájának feltárására?	☐ A pedagógus az általa vezetett, fejlesztett gyermek- és tanulócsoporthoz fejlesztés a közösségfejlesztés folyamatának ismeretére, és a csoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire, sajátosságaira alapozza.
Hogyan képes olyan nevelési, tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat, amelyben megtanulják tisztelni, elfogadni a különböző kulturális közegekből, a különböző társadalmi rétegekből jött társaikat, a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű tanulókat is?	☐ Ösztönzi a gyermekek, a tanulók közötti véleménycserét, fejleszti kommunikációs képességüket, fejleszti a tanulóknál az érvelési kultúrát. ☐ Pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és érték-ként kezeli a gyermekek, a tanulók és tanulóközösségek eltérő kulturális, társadalmi háttéréből adódó sajátosságait. ☐ A gyermekeket, tanulókat egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet mentességre neveli. ☐ Pedagógiai tevékenységében a nevelt, oktatott gyermekek, tanulók életkorából következő fejlődés-lelektani jellemzőik ismerete tükröződik.
Hogyan jelenik meg a közösségfejlesztés a pedagógiai munkájában (helyzetek teremtése, eszközök, az intézmény szabadidős tevékenységeiben való részvétel)?	☐ Megteremti az általa irányított nevelési, oktatási folyamat során az együttműködési képességek fejlődéséhez szükséges feltételeket.
Melyek azok a probléma-megoldási és konfliktuskezelési stratégiák, amelyeket sikeresen alkalmaz?	☐ Szakszerűen és eredményesen alkalmazza a konfliktusok megelőzésének és kezelésének módszereit. ☐ A gyermekek, a tanulók nevelése, oktatása során a közösség iránti szerepvállalást erősítő helyzeteket teremt.

6. A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése	
Szempontok	Elvárások
Milyen ellenőrzési és értékelési formákat alkalmaz?	☐ A tantervi tartalmakat a gyermekek, a tanulók egyéni pedagógiai-pszichológiai szükségleteihez is igazodva eredményesen és adaptív módon alkalmazza. ☐ Változatos pedagógiai értékelési módszereket alkalmaz, a nevelési-oktatási folyamatban célzottan alkalmazza a diagnosztikus, a fejlesztő és összegző értékelési formákat. ☐ Az adott nevelési helyzetnek megfelelő ellenőrzési, értékelési módszereket használ. ☐ Pedagógiai céljainak megfelelő ellenőrzési, értékelési eszközöket választ vagy készít. ☐ A gyermekeknek, a tanulóknak személyre szabott értékelést ad. ☐ Az intézményi pedagógiai programmal összhangban alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általa megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal, a szülőkkel.
Mennyire támogató, fejlesztő szándékú az értékelése?	☐ A gyermeki, a tanulói tevékenység rendszeres ellenőrzésének eredményeit szakszerűen elemzi, értékelésüket rendszeresen felhasználja fejlesztési céljainak, feladatainak kijelölésében. ☐ Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe veszi azok várható hatását a gyermekek, a tanulók személyiségének fejlődésére. ☐ A gyermekek, a tanulók számára adott visszajelzései rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak.
Milyen visszajelzéseket ad a tanulóknak? Visszajelzései támogatják-e a tanulók önértékelésének fejlődését?	☐ Elősegíti a gyermekek, a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlődését.

7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Önértékelési szempontok	Elvárások
Szakmai és nyelvi szempontból igényes-e a nyelvhasználata (életkornak megfelelő szókészlet, artikuláció, beszédsebesség, stb.)?	☐ Tevékenysége során az intézményi pedagógiai programhoz igazodóan és a pedagógiai céljainak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikál.
Milyen módon működik együtt pedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel a pedagógiai folyamatban?	☐ A gyermekek, a tanulók nevelése-oktatása érdekében kezdeményezően együttműködik a pedagógustársaival, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel és a szülőkkel. ☐ A gyermekekkel, a tanulókkal történő együttműködés elveit és formáit az alkalmazott pedagógiai program és az intézményi dokumentumok keretei között a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.
Reális önismerettel rendelkezik-e? Jellemző-e rá a reflektív szemlélet? Hogyan fogadja a visszajelzéseket? Képes-e önreflexióra? Képes-e önfejlesztésre?	☐ Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására. ☐ Szakmai megbeszéléseken kifejti, képviseli az álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Szempontok	Elvárások
Saját magára vonatkozóan hogyan érvényesíti a folyamatos értékelés, fejlődés, továbblépés igényét?	☐ Tisztában van személyiségének sajátosságaival, és alkalmazkodik a szerepvállalásokhoz. ☐ Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.
Mennyire tájékozott pedagógiai kérdésekben, hogyan követi a szakmában történeteket?	☐ A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik pedagógustársaival, munkaközösségeivel, a nevelő-oktató munkát segítő munkatársaival, a gyermek, tanuló fejlődését támogató más szakemberekkel. ☐ Fontos számára tudásának folyamatos megújítása, a megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza.
Hogyan nyilvánul meg kezdeményezőképesége, felelősségvállalása a munkájában?	☐ Részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.

- **Elvárások az intézménnyel szemben**

1. Pedagógiai folyamatok	
Tervezés	
Hogyan valósul meg a stratégiai és operatív tervezés?	☐ Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását. ☐ Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési (az Eredmények értékelési területnél felsorolt adatok), demográfiai, munkaerőpiaci és más külső mutatók (például szociokulturális felmérések adatai) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készülnek. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését. ☐ A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik. ☐ Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés. ☐ Az intézményi önértékelési ciklust lezáró intézkedési terv és a stratégiai és operatív tervezés dokumentumainak összehangolása megtörténik. ☐ Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.
Milyen az intézményi stratégiai terv és az oktatáspolitikai köznevelési célok viszonya; az operatív tervezés és az intézményi stratégiai célok viszonya?	☐ Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek. ☐ Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető.
Megvalósítás	
Hogyan történik a tervek megvalósítása?	☐ A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.) ☐ Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a

	munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik. ☐ Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását. ☐ Az intézményi pedagógiai folyamatok (például tanévre, tanulócsoportra tervezett, egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.
Milyen az intézmény működését irányító éves tervek és a beszámolók viszonya?	☐ Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek. ☐ A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése. ☐ A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.
Milyen a pedagógusok éves tervezésének, és tényleges megvalósulásának a viszonya?	☐ A pedagógus, tervező munkája során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és az intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott egyének és csoportok fejlesztési céljait. ☐ A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak. ☐ A teljes pedagógiai folyamat követhető a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban.
Ellenőrzés	
Hogyan működik az ellenőrzés az intézményben?	☐ Az intézményi stratégiai alapidokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek. ☐ Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz. ☐ Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat. ☐ A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.

	☐ Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben és a pedagógusok önértékelése során is.
Értékelés	
Hogyan történik az intézményben az értékelés?	☐ Az értékelés tények és adatok alapján, tervezetten és objektíven történik, alapját az intézményi önértékelési rendszer jelenti. ☐ Az intézményi önértékelési rendszer működését az intézmény vezetése irányítja, az önértékelési folyamatban a nevelőtestület valamennyi tagja részt vesz.
Milyen a pedagógiai programban meghatározott tanulói értékelés működése a gyakorlatban?	☐ Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a tanulók adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik. ☐ A tanulók értékelése az intézmény alapidokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján történik. ☐ A pedagógusok az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általuk megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismertetik a tanulókkal és a szülőkkel. ☐ Az intézményben a tanulói teljesítményeket folyamatosan követik, a tanulói teljesítményeket dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek. ☐ A tanuló eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak a tanulónak és szüleinek/gondviselőjének.
Mi történik az ellenőrzés, mérés, értékelés eredményével? (Elégedettségmérés, intézményi önértékelés pedagógusértékelés, tanulói kompetenciamérés, egyéb mérések.)	☐ Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során megtörténik az ellenőrzések során feltárt információk felhasználása. ☐ Évente megtörténik az önértékelés keretében a mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása, és az intézmény - szükség esetén - a mérési-értékelési eredmények függvényében korrekciót végez.

	☐ Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátására. ☐ A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.
--	--

2. Személyiség- és közösségfejlesztés	
Közösségfejlesztés	
Szempontok	Elvárások
Hogyan valósulnak meg a pedagógiai programban rögzített személyiségfejlesztési feladatok?	☐ A beszámolókból és az intézményi önértékelésben követhetők az eredmények (különös tekintettel az osztályfőnökök tevékenységére, a diákönkormányzati munkára, az egyéni fejlesztésre). ☐ Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az iskolát. ☐ A tanulók személyes és szociális képességeik felmérésére alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat alkalmaznak a pedagógusok az intézményben.
Hogyan fejlesztik az egyes tanulók személyes és szociális képességeit (különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra)?	☐ A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a tanulók személyes és szociális képességeinek fejlesztésére, és ez irányú módszertani tudásukat megosztják egymással. ☐ A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre. ☐ A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető - o az intézmény dokumentumaiban, - o a mindennapi gyakorlatban (tanórai és tanórán kívüli tevékenységek), - o DÖK programokban.
Hogyan történik a tanulók szociális hátrányainak enyhítése?	☐ A kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban.

	☐ Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden tanuló szociális helyzetéről. ☐ Az intézmény, támogató rendszert működtet: - o Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez. - o Integrációs oktatási módszereket fejleszt, és ezt be is vezeti. - o Képzési, oktatási programokat, modelleket dolgoz ki vagy át, és működteti is ezeket. - o Célzott programokat tár fel. - o Kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal. - o Stb.
Hogyan támogatják az önálló tanulást, hogyan tanítják a tanulást?	☐ Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása, és azok bevezetésének megtervezése. ☐ Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetett figyelmet kapnak. ☐ A pedagógusok az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosítanak, alkalmazva a tanulás tanítása módszertanát.
Hogyan történik a tanulók egészséges és környezettudatos életmódra nevelése?	☐ Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető. ☐ A tanórán kívüli tevékenységek alkalmával a tanulók a gyakorlatban alkalmazzák a téma elemeit.
Hogyan segíti az intézmény a tanulók együttműködését?	☐ A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja az intézmény. ☐ A pedagógusok rendelkeznek a közösségfejlesztés folyamatának ismeretével, és az alapján valósítják meg a rájuk bízott tanulócsoportok, közösségek fejlesztését. ☐ A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az osztályfőnökök, a diákönkormányzat tevékenységére, az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára.

	☐ Az intézmény gondoskodik és támogatja a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcserét és együttműködést.
Az intézmény közösségépítő tevékenységei hogyan, milyen keretek között valósulnak meg?	☐ Közösségi programokat szervez az intézmény. ☐ Közösségi programokat szervez a diákönkormányzat. ☐ A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben. ☐ Bevonják a tanulókat, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába. ☐ A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással és a diákok önszerveződésének lehetőségeivel a tanulók és a szülők elégedettek.

3. Eredmények	
Szempontok	Elvárások
Milyen eredményességi mutatókat tartanak nyilván az intézményben?	☐ Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége. ☐ Az intézmény partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényező indikátorok azonosítása. ☐ Nyilvántartják és elemzik az intézményi eredményeket: o kompetenciamérések eredményei o tanév végi eredmények – tantárgyra, 2 évre vonatkozóan o versenyeredmények: országos szint, megyei szint, tankerületi szint, települési szint o továbbtanulási mutatók o vizsgaeredmények o elismerések o lemorzsolódási mutatók (évismétlők, magántanulók, kimaradók, lemaradók) o elégedettségmérés eredményei (szülő, pedagógus, tanuló) o neveltségi mutatók o stb. ☐ Az országos kompetenciamérésen az intézmény tanulóinak teljesítményszintje évek

	óta (a háttérváltozók figyelembevételével) emelkedik/a jó eredményt megtartják.
Milyen szervezeti eredményeket tud felmutatni az intézmény?	☐ Az intézmény kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredmények alakulása az elvártaknak megfelelő. ☐ Az intézmény nevelési és oktatási célrendszeréhez kapcsolódóan kiemelt tárgyak oktatása eredményes, amely mérhető módon is dokumentálható (versenyeredmények, felvételi eredmények, stb.). ☐ Az eredmények eléréséhez a munkatársak nagy többsége hozzájárul. ☐ Az intézmény rendelkezik valamilyen külső elismeréssel.
Hogyan hasznosítják a belső és külső mérési eredményeket?	☐ Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról. ☐ Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása tantestületi feladat. ☐ A belső és külső mérési eredmények felhasználásra kerülnek az intézményi önértékelés eljárásában.
Hogyan kísérik figyelemmel a tanulók további tanulási útját?	☐ A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van. ☐ A tanulók további eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.

4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció	
Szempontok	Elvárások
Milyen pedagógus szakmai közösségek működnek az intézményben, melyek a fő tevékenységeik?	☐ Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző (szakmai) munkaközösségek, egy osztályban tanító pedagógusok közössége, fejlesztő csoportok. ☐ A pedagógusok szakmai csoportjai maguk alakítják ki működési körüket, önálló munkaterv szerint dolgoznak. A munkatervüket az intézményi célok figyelembevételével határozzák meg. ☐ A szakmai közösségek vezetőinek hatás- és jogköre tisztázott.

	☐ Csoportok közötti együttműködésre is sor kerül az intézményben, amely tervezett és szervezett formában zajlik. ☐ Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra. ☐ A munkaközösségek bevonásával történik a pedagógiai folyamatok megvalósításának ellenőrzése, értékelése. ☐ A tanulók nevelése-oktatása érdekében a szakmai közösségek tevékenységén túl a pedagógusok kezdeményezően együttműködnek egymással és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel a felmerülő problémák megoldásában.
Hogyan történik a belső tudásmegosztás az intézményben?	☐ Az intézményben magas színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka. ☐ Az intézményben rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása. ☐ A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösségek komoly feladatot vállalnak.
Hogyan történik az információátadás az intézményben?	☐ Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) alakítottak ki. ☐ Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció. ☐ Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel. ☐ Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés. ☐ Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek. ☐ A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információk szóban vagy írásban folyamatosan eljutnak a munkatársakhoz.

5. Az intézmény külső kapcsolatai	
Szemponatok	Elvárások
Melyek az intézmény legfontosabb partnerei?	☐ Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával megtörténik a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése. ☐ A külső partnerek köre ismert az intézmény munkavállalói számára.
Mi az egyes partneri kapcsolatok tartalma?	☐ Az intézmény az azonosított partnerekkel kapcsolatos tevékenységekről tartalomleírással is rendelkezik. ☐ Az intézmény terveinek elkészítése során megtörténik az érintett külső partnerekkel való egyeztetés. ☐ Rendszeresen megtörténik a kiemelt, kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése. ☐ Rendszeres, kidolgozott és követhető az intézmény panaszkezelése.
Hogyan kapnak tájékoztatást a partnerek az intézmény eredményeiről?	☐ Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon eleget tesz tájékoztatási kötelezettségeinek. ☐ Az intézmény a helyben szokásos módon tájékoztatja külső partereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papíralapú). ☐ A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.
Hogyan vesz részt az intézmény a közéletben (települési szint, járási/tankerületi szint, megyei szint, országos szint)?	☐ Az intézmény részt vesz a különböző társadalmi, szakmai szervezetek munkájában és a helyi közéletben. ☐ A pedagógusok és a tanulók részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken. ☐ Az intézmény kiemelkedő szakmai és közéleti tevékenységét elismerik külö

6. A pedagógiai munka feltételei	
Személyi feltételek	
Szempontok	Elvárások
Hogyan felel meg a humánerőforrás az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?	☐ Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humánerőforrás-szükségletéről. ☐ A humánerőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára. ☐ A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap. ☐ A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak. ☐ Az intézmény pedagógus továbbképzési programját az intézményi célok és szükségletek, az egyéni életpálya figyelembe vételével alakították ki. ☐ A vezetők felkészültek a ped
Milyen szervezeti kultúrája van az intézménynek, milyen szervezetfejlesztési eljárásokat, módszereket alkalmaz?	☐ Az intézmény vezetése személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében. ☐ Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik. ☐ Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző. ☐ Az intézmény munkatársai gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.
Milyen az intézmény hagyományápoló, hagyományteremtő munkája?	☐ Az intézmény számára fontosak a hagyományai, azok megjelennek az intézmény alapidokumentumaiban, tetten érhetők a szervezet működésében, és a nevelő-oktató munka részét képezik. ☐ Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézmény múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.

Hogyan történik az intézményben a feladatmegosztás, felelősség- és hatáskörmegosztás?	☐ A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak. ☐ A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik. ☐ A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SZMSZ) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.
Hogyan történik a munkatársak bevonása a döntés-előkészítésbe (és milyen témákban), valamint a fejlesztésekbe?	☐ Folyamatosan megtörténik az egyének és csoportok döntés előkészítésbe történő bevonása – képességük, szakértelmük és a jogszabályi előírások alapján. ☐ Ennek rendje kialakított és dokumentált.
Milyen az intézmény innovációs gyakorlata?	☐ Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést. ☐ Az intézmény lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. ☐ A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézményvezetés.

7. A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés	
Szempontok	Elvárások
Hogyan jelennek meg a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban meghatározott célok a pedagógiai programban?	☐ Az intézmény pedagógiai programja koherens a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban foglaltakkal. ☐ A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.
Hogyan történik a pedagógiai programban szereplő kiemelt stratégiai célok operacionalizálása, megvalósítása?	☐ Az intézmény folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását. ☐ Minden tanév tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más

	fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül. ☐ A tervek nyilvánossága biztosított. ☐ A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. ☐ A képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak. ☐ A tanítási módszerek, a nevelő-oktató munkát támogató papír alapú és digitális tankönyvek, segédanyagok kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.
--	--

2.19. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek-

Az meghatározott mérési időszakban és mérési módszer alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi.

A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A „Mini Hungarofit” módszer bemutatása

Különösebb előképzettséget, anyagi és időráfordítást nem igénylő motorikus próbarendszer megfelel a tudományosság kritériumainak, méri és értékeli:

1. Az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket (alapvizsgálat)
 - az aerob kapacitás, az állóképesség legjobb mérőszáma,
 - azon izomcsoportok erejét, erő – állóképességét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során leggyakrabban használunk és amelyek gyengesége például a tartási rendellenességek leggyakoribb okozói.
2. A fittség vizsgálatát az e célra elkészített mérési és értékelési útmutatók alapján végezzük.

A vizsgálatok megszervezése

- A teszt vizsgálat értéke és hatékonysága nagymértékben a szigorú gyakorlati végrehajtáson és a tanulóknak a testnevelő tanároktól kapott motiváltságán múlik.
- A vizsgálatot a testnevelő tanár végzi az osztályban, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik.
- A teszteket évenként kétszer, a tanév elején szeptember hónapban és végén május hónapban végezzük el.
- A motiváció növelése miatt rendkívül fontos, hogy a teszt levezetője tisztában legyen, miért végeztetjük a teszteket és hogyan értelmezzük az eredményeket.
- Az összehasonlítás érdekében a tesztek végrehajtási körülményeinek hasonlóknak kell lenniük minden diáknál, minden részletben, (helyszín, eszközök stb.).
- A tesztek eredményeit minden gyermeknek személyre szólóan kell megadni.

A mérések általános szempontjai

- A tanulók valamennyi tesztet testnevelési sportfelszerelésben hajtják végre.
- Valamennyi tesztet az iskola tornatermében illetve a szabadtéri vizsgálatokat az iskola sportudvarán mutatják be a tanulók.
- Minden tesztre vonatkozóan külön utasítások vannak, melyet minden tanulóval pontosan ismertetünk.

- A tesztek között a tanuló pihenhet.
- A tanulók nem próbálhatják ki a teszteket előre.
- A vizsgálati módszert az erre a célra elkészített mérési útmutató alapján végezzük.
- Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása táblázat alapján történik.
- Minden motorikus próba elvégzését általános bemelegítés előz meg.

A vizsgálat gyakorlati végrehajtása

A vizsgálatot életkorra és nemre való tekintet nélkül minden olyan egészséges tanuló végzi, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést. A motorikus próbák a természetes mozgásra épülnek, ezért olyan egyszerűek, hogy a végrehajtásukhoz szükséges technikai szintet rövid gyakorlási időszak után is bárki könnyedén el tudja sajátítani. A próbarendszert egy maximum két héten belül végezzük el. Az általános testi erő, erő-állóképesség mérésre alkalmazott motorikus próbákat a leírásnak megfelelően technikailag pontosan végeztetjük el! A motorikus próbák elvégzése után, az elért teljesítményt – „tanár-diák” – közös értékelése, a vizsgálati eredmények elemzése követi.

Egyszerű vizsgálati módszerek a fizikai fittség mérésére

<i>Egyszerű vizsgálati módszerek a fizikai fittség mérésére</i>		
Dimenzió	7-8 évesek számára (1+3 motorikus próba értékelésével)	9-14 éves korig „mini hungarofit” (1+4 motorikus próba értékelésével)
Személyi adatok	Név Életkor Nem	A vizsgált személy neve: Születési év, hó,nap: Neme:
Alapmérések az általános fizikai teherbíró-képesség minősítéséhez <i>Megjegyzés:</i> A dinamikus erő-állóképességet mérő próbákat folyamatosan kell végezni, kifáradásig. Egyes problémákban a max. pontszám eléréséhez kb. 3-4 perc szükséges.	1. Aerob, vagy alap-állóképesség mérése: -Cooper-teszt, vagy -1609 m (1 mérföld) síkfutás Izomerő mérése Dinamikus ugróerő 1.Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: - Helyből távolugrás páros lábbal. A dinamikus dobóerőt nem méri. Dinamikus erő-állóképesség 1. A csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése:	1. Aerob, vagy alap-állóképesség mérése: -Cooper teszt, vagy - 2000m-es síkfutás Izomerő mérése Dinamikus ugróerő 1.Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: - Helyből távolugrás páros lábbal. A dinamikus dobóerőt nem méri. Dinamikus erő-állóképesség 2.A vállövi-és a karizmok erő-állóképességének mérése: -Mellsőfekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás, folyamatosan, kifáradásig

	-Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig 3.A hátizmok erőálló-képességének mérése: -Hason-fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig	3.A csípőhajlító és a hasizom erő-álló-képességének mérése: - Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig 4.A hátizmok erő-álló-képességének mérése: -Hason-fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig
--	--	--

A vizsgálat elvégzéséhez szükséges eszközök

Az aerob kapacitás méréséhez

- Ismert hosszúságú síkterületen kimért futópálya;
- Stopperóra

Az általános testi erő, erő-álló-képesség méréséhez:

- Mérőszalag
- Tornaszőnyeg
- Kréta

Értékelési rendszer az általános fizikai teherbíró-képesség minősítéséhez

Az általános fizikai teherbíró képesség minősítésekor ügyelni kell arra, hogy minden egyes motorikus próbánál csak az adott próbában megjelölt maximális pontszám vehető figyelembe. Egyes próbákban, a maximális pontszám elérése utáni többleteljesítményért jutalom pont ebben az esetben nem adható. Az egyes próbákban elért teljesítmény változása nyomon követhető az elért teljesítmény, ill. az elért pontértékek alapján.

Az értékelés mennyiségi mutatókkal, pontértékelés alapján, szóbeli, írásbeli értékelés formájában történik.

Hogyan értelmezzük az egyes minősítő kategóriákat?

<i>Az általános fizikai teherbíró képesség minősítése</i>	
<i>Igen gyenge</i> <i>0-20.5 pont</i>	Gyenge fizikai állapota miatt, a mindennapi tevékenységének maradéktalan elvégzése, legtöbb esetben olyan fizikai-szellemi megterhelést jelent, hogy rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát. Figyelem terjedelmének, tartósságának növeléséhez, közérzetének – átmeneti – javításához igen gyakran különféle élénkítő szerek, esetenként gyógyszerek fogyasztására van szükség. Hajlamos a gyakori megbetegedésre.

	Immunrendszerét a kisebb fertőzések, könnyebb megbetegedések leküzdése is már igen gyakran komoly feladat elé állítják.
<i>Gyenge</i> 21-40.5 pont	Az egésznapos tevékenységétől még gyakran fárad el annyira, hogy nem tudja kipihenni magát egyik napról a másikra, ezért estére sokszor fáradtnak, levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát.
<i>Kifogásolható</i> 41-60.5 pont	A rendszeres mindennapi tevékenységétől ugyan már ritkán fárad el, de a váratlan többlet munka még erősen igénybe veszi.
<i>Közepes</i> 61-80.5 pont	Elérte azt a szintet, amely elegendő ahhoz, hogy az egészséges létezése stabil maradjon, azaz tartósan kiegyensúlyozottan, jó közérzettel élhessen. Rendszeres, heti 2-3 óra testedzéssel a továbbiakban törekedjen arra, hogy a későbbi élete folyamán is egészsége megőrzése érdekében legalább ezt a szintet megtartsa.
<i>Jó</i> 81-100.5 pont	Ezt a szintet azoknak sikerül elérni, akik valamilyen sportágban alacsonyabb szintű szakosztályban, ill. amatőr szinten rendszeresen edzenek, versenyeznek. Ha valaki arra az elhatározásra jut, hogy élsportoló szeretne lenni, legjobb, ha minél előbb hozzákezd az alapvető kondicionális képességeinek magasabb szintre fejlesztéséhez.
<i>Kiváló</i> 101-120.5 pont	Aki ezt a szintet eléri, már joggal reménykedhet abban, hogy speciálisan is olyan jól terhelhető fizikailag, hogy néhány sportágban már akár élsportoló is lehet.
<i>Extra</i> 121-140 pont	Ha valaki ezt a szintet eléri, és megtartja, akkor az általános fizikai teherbíró képessége területén elérte azt a szintet, hogy fizikailag kiválóan terhelhető. Az eddigi vizsgálataink szerint ez egyben azt is jelenti, hogy alkalmassá vált szinte valamennyi sportágban olyan rendszeres, magas szintű sportági specifikus edzés elvégzésére, hogy – nagyobb formaingadozás nélkül – nemzetközi szinten is csúcsteljesítményt érjen el.

A Hungarofit fittség vizsgáló módszert az egészség sajátos aspektusaival összefüggésben, az egészség szempontú fittség dimenzióinak mérésére fejlesztették ki. Ezek a dimenziók (a teljesítmény –élettani paramétereket mérik) ezért egybeesnek a teljesítmény szempontú fittség dimenzióival. A minősítő kategóriák egyénre szóló értelmezésénél ismernünk kell a megkívántság vagy a szükségesség mértékét.

2.20. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására. Az iskolában eltöltött idő a gyermekek egészségének és sorsának alakulása szempontjából döntő. A gyerekeket érő egészségnevelő hatások csak akkor sokszorozódnak meg, ha azok azonos irányban hatnak, azaz szemléletük, követelményük az egészséges életmóddal kapcsolatosan megegyeznek. Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, hiszen egyaránt irányul a pedagógusok és a tanulók egészségismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Az egészségfejlesztés iskola feladatai

A testi és lelki egészségre nevelés

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

Az iskola egészségnevelési elve

- Az iskola szerepe és lehetősége az egészségnevelésben.
- Az iskolák szerepet játszanak az életideálok kialakításában.

Az iskola gyerekekre gyakorolt hatása- tananyagok- spirálisan ismétlődő témakörök:

- a biztonság kialakítása
- a test tisztasága
- a mozgás
- tartásjavítás
- növekedés, változás
- családalapítás
- egészséges környezet

Az iskola egészségnevelési célja, feladata

Általános célok

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyerekek, tanulók személyes részvételén keresztül az attitűd és szemléletek formálása, a család és a közösség értékeinek megőrzése az egészséges életmód kialakításának érdekében.

Cél:

Az önmagával, társaival az épített és természetes környezetével harmóniában élő, egészséges és felelősen cselekvő személyiség kialakítása.

- egészséges életmód, táplálkozás elsajátítása
- egészségmegőrzés

- baleset-megelőzés
- egészségmagatartás kialakítása
- mozgásigény kielégítése
- lelki egészség megőrzése

Helyi célok

- természetközeli, esztétikus osztályterem kialakítása, fenntartása
- az iskolaudvar további zöldítése (faültetés)
- tisztasági verseny az osztályok között
- sportverseny, akadályverseny rendezése

Az egészségnevelés legfontosabb feladatai:

- a felvilágosító munka
- a megelőzés /prevenció/
- egészségünk védelme
- az egészség megóvása

Az egészséges életmód fejlesztő programjai

1. Személyi higiénés, testápolási programok

- a személyi tisztálkodást készséggé fejlesztő program
- a fertőző betegségek elkerülését célzó szokásalakítás
- fogápolási szájhigiénés program

2. Egészséges öltözködési program

- megfelelő öltözködési szokások kialakítása
- ruhaviselés, ruhaváltás gyakorlata

3. Egészséges táplálkozást propagáló program

- kulturált étkezés
- egészséges táplálkozási szokások
- élelmiszer-válogatás
- konyhatechnikai, főzési gyakorlatok

4. Gyermekbalesetek megelőzése

- veszélyhelyzetet felderítő gyakorlat
- otthoni balesethelyzetek felderítése
- közlekedési szabályok gyakorlása
- balesetek megelőzésének gyakorlása

5. Mozgásprogramok

- tartásjavítás
- mozgásos játékok bővítése
- szabadban való tartózkodás mozgásprogramjai / mindennapos testnevelés/

Helyzetelemzés

A település természeti- földrajzi környezetének adottságai

A település környezete

Hercegkút a Zempléni-hegységben, gyönyörű természeti környezetben fekszik.

A völgyben hosszan elterülő kis falu természeti adottságai nagyon kedvezőek: hegyek, mezők, források, patak találhatóak a határában.

A világörökség részéhez tartozik a falu két végét határoló emeletes pincesor.

Növény és állatvilága gazdag.

A házak és a telkek rendezettek, tiszták. Az utcákra is mindezek jellemzőek, legvirágosabb településnek lett nemrégiben választva.

A falu centrumában egy szép kis park található, játszótér és sportpálya áll a lakosság rendelkezésére.

Szennyező források

A település infrastruktúrája fejlett: vezetékes ivóvíz-, vezetékes szennyvíz hálózattal rendelkezik.

Az ivóvizet Sárospatakról és Sátoraljaújhelyből kapja, a szennyvíz pedig a Sárospatakon lévő szennyvíztisztító telepre van vezetve.

A levegő tiszta, hiszen a településen nincs átmenő járműforgalom, valamint levegőszennyeződést okozható üzem sem működik.

Lehetséges szennyező forrás a falut körbevevő szőlőterületek vegyszeres permetezése, amely mind a földet, mind a levegőt szennyezi valamely mértékben.

A szilárd hulladék elszállítása megoldott, heti rendszerességgel gyűjtik a szemetet, valamint az évenkénti lomtalanítás is megoldott.

Az iskola közvetlen környezeti adottságai

Az iskola a település frekventált helyén, a templom, orvosi rendelő, Művelődési Ház közelében, a falu legmagasabb pontján fekszik.

Egy csendes kis mellékutcában található, ahol minimális a forgalom, nyugodt a környezet.

Hatalmas udvar, parkosított előkert, veteményes kert veszi körül.

Az iskola udvaráról közvetlen kilátás nyílik a közeli hegyekre.

Rövid sétával elérhetőek a falu kiránduló helyei: Pogánykút, Kerekrét, Szabadidő- és Sport-centrum, Gombos-hegy, Gesztenye-sor.

A település gazdasági, társadalmi adottságai

Foglalkoztatottság és munkanélküliség alakulása

A falu felnőtt lakosai között országos viszonylatban alacsony a munkanélküliek aránya.

Az emberek többsége a közeli városokba, Sárospatakra és Sátoraljaújhelybe járnak dolgozni.

Hercegkúton a helyben munkát végzők aránya nem nagy, a faluban kevés a munkahelyek száma. Néhányan az intézményekben: Polgármesteri Hivatalban, az Általános Iskolában, az Óvodában, Élelmiszer boltban dolgoznak.

Több magánvállalkozó is a településen folytatja tevékenységét: mezőgazdasági vállalkozók, asztalosok, teheráru-fuvarozók, stb.

A munkanélkülieket közhasznú munkaként foglalkoztatja az önkormányzat.

Demográfiai irányzat

A település lakossága az utóbbi években nem csökken, sőt, a születések száma megnövekedett. Növekedett a fiatalok letelepedési kedve, sok fiatal szerez felsőfokú képesítést, amelyet megpróbál a környéken hasznosítani.

Egészségügyi trendek, gyakori betegségtípusok

Az itt élők szabadidejük nagy részét a jövedelmük kiegészítését biztosító szőlőterületeken munkával töltik.

Inkább csak a fiataloknál figyelhető meg a sportolás iránti igény. Növekszik viszont a kirándulók, túrázók száma.

A táplálkozási szokások családonként eltérőek.

Az állattartás egyre kevésbé népszerű, így talán csökken a túlzott zsírfogyasztás, helyét felváltja a növényi olaj, valamint kevesebb a füstölt húsok fogyasztása.

A betegségek közül a daganatos betegségek és a szív-érrendszeri megbetegedések száma nagy. Ez következménye a túlhajszolt életmódnak, a férfiak körében megfigyelhető alkoholizmusnak.

Etnikumok

A falu lakosságának több mint 80 %-a német nemzetiségű.

Ezen kívül néhány betelepült magyar nemzetiségű család él a településen.

Infrastruktúra

Hercegkút infrastruktúrája fejlettnak mondható:

- jó minőségű, aszfaltozott utak és utcák
- vezetékes vízhálózat és szennyvízhálózat
- telefon
- kábeltelevízió
- vezetékes földgáz biztosított

Az iskola bemutatása

Iskola belső

Az iskola 1928-ban épült, azóta többször lett átalakítva.

Az épület folyamatosan karban van tartva, minden évben elvégzik a szükséges felújítást, festést. Korszerűsítésre a következő területeken lenne szükség: tantermek felújítása, épületen belüli mosdók kialakítása, fűtés és villamoshálózat felújítása, tantermi berendezések kicserélése.

Az iskola közös épületben található a napközi otthonos óvodával, természetesen külön bejáratral.

4 tanteremből, 1 tornaszobából, 1 zeneszobából, 2 folyosóból, mellékhelyiségekből, a konyhához tartozó ebédlőből áll.

A termekre a magas beltér jellemző, alapterületük különböző: 2 kisméretű és 2 nagyméretű tanterem található.

Az épület fűtése központi fűtéssel, földgázzal történik.

Az ablakok többsége északra és keletre néz, ezért a napsütéses órák száma kevés.

A világítás korszerű, neonlámpákkal megoldott.

A gyerekek méretéhez igazodó padok, székek megfelelőek, a tanterem többi bútorzata felújításra szorul.

Minden termet szobanövény díszíti, a takarítás naponta történik.

Iskola külső

Az iskolaudvar nagy területű, füves sportpályából, betonozott részből és egy előudvaron található játszórészből áll.

Környezete gyönyörű, hiszen kertek veszik körül, közvetlen kilátás nyílik a hegyekre.

Zöldítésére folyamatosan szükség van, ugyanis az idős, hatalmas fák kivágásra kerültek, a helyettük ültetett facsemeték még kicsik, számuk nem elegendő, így kevés árnyékos hely áll rendelkezésre a melegebb napokon.

Az udvar takarítása, karbantartása a technikai dolgozók segítségével megoldott.

Az egészséges életmódra nevelés az általános iskolában tanórán és tanórán kívül

Egészségnevelés tanórán

Testnevelés

- a mozgás egészségfejlesztő-, megőrző szerepének elsajátítása
- állóképesség fejlesztése
- erőnlét fokozása
- légzés, mozgás összehangolása
- tartásjavítás
- mozgásos játékok
- szabad levegőn való tartózkodás fontossága
- baleset-megelőzés elsajátítása

Magyar nyelv-, és irodalom

- egészséges életmódot bemutató irodalmi alkotások megismerése
- önismeret és emberi kapcsolatok fejlesztése drámajátékok, szituációs játékok során
- egészséges testtartás írásnál, olvasásnál

Környezet

- egészséges táplálkozás, öltözködés
- személyi higiéné alapelvei
- szenvedélybetegségek veszélyei
- gyógynövények megismerése, gyűjtése
- gyógyteák készítése megismerése
- növények ültetése, ápolása
- gombaismeret
- elsősegélynyújtás
- az érzékszervek, külső,- belső testrészek megismerése
- vizsgálódások, mérések, kísérletek

Technika

- balesetvédelmi szabályok elsajátítása
- konyhatechnikai, főzési gyakorlatok

Rajz

- egészségnevelő plakátok, pályázatok készítése
- kiállítások rendezése
- az emberi testet-, mozgást ábrázoló alkotások megismerése

Nem hagyományos tanórai keret

- Téma nap (a környezeti témánappal közösen)

Egészségnevelés területei tanórán kívül

- sportrendezvények
- természetjáró túrák
- osztálykirándulások
- akciók (takarítás, virágosítás, fásítás)
- tábor
- pályázatok
- vetélkedők, versenyek:
(tisztasági versenyek, osztály virágosítása, elsősegélynyújtó versenyek)
- kiállítások (rajz, plakát)
- előadások (védőnő, szakorvos, rendőrség, ÁNTSZ)

Módszerek az egészségnevelésben

- egészséges ételek készítése
- mindennapi sportolás
- gyógynövények gyűjtése
- gyógyteák készítése
- vizsgálódások, mérések (súly, magasság, alvásidő)
- kísérletek
- tanulói kiselőadások
- növények ültetése, ápolása
- gombaismeret
- elsősegélynyújtás
- drámapedagógia

Összesített iskolai egészségnevelési program

Éves szinten, havi elosztásban (felelősök évente változnak)

	Szeptember	Október	November	Január	Február	Április
Cél	Osztály virágosítása Természetjáró túra Tisztasági verseny elindítása	Sportrendezvény Vetélkedő	Kiállítás rendezése	Előadás szervezés	Szánkó verseny	Természetjáró Túra(Föld napján)
Felelős	osztályfőnökök	Götné Frikker Mária	Kállai-Göncfalvi Anikó	Nagyné Vinkler Klára	Rák Zoltán	Fischinger-Felső Viktória

Május	Június
Tanulmányi kirándulás Akadályverseny, madarak és Fák napján	Tisztasági verseny értékelése Tábor
Matiszné Boós Edina	Götné Frikker Mária

Kapcsolatépítés, és az egészségvédő szervekkel együttműködés

Helyi, belső résztvevők

- pedagógusok
- tanulók
- szülők
- technikai dolgozók

Külső kapcsolatok

Partnerlista

Kapcsolat	Kapcsolattartó neve	Isk. kapcsolattartó neve	Cél
Vöröskereszt		Götné Frikker Mária	Rendezvényeken való részvétel Pályázatok
ÁNTSZ		Götné Frikker Mária	Felhívások Tájékoztatások
Védőnő	Lázárné Kiss Angéla	Matiszné Boós Edina	Vizsgálatok Előadások Felvilágosítás
Iskolaorvos	Dr.Köteles László	Nagyné Vinkler Klára	Vizsgálatok

Ellenőrzés, értékelés

Típusai:

- *folyamatra vagy eredményre irányul:*
- tisztasági verseny,
- osztály virágosítás év végén,
- vetélkedők,
- sportrendezvények
- kiállítások
- *folyamatos:*
- mozgási programok,

- baleset megelőzés,
- öltözködés,
- testápolás,
- étkezés

Mérési módszerek:

- kérdőívek
- tanulói munkák
- megfigyelése

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt. Fontos, hogy a tanulók életkoruktól elvárható módon ezt elsajátítsák.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van környezetismereti órákon, védőnő által szervezett foglalkozásokon az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulónak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következőtevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:
- a környezetismereti órákon feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó előadás szervezése a tanulók számára.

2.21. A Gyöngyszem Német Nemzetiségi Tagintézmény környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés alapelvei

"A természetben ne hagyj mást magad után, csak a lábad nyomát, és ne vigyél el mást, csak az emlékeid!"

A környezeti nevelés célja:

- a környezettudatos magatartás
- a környezetért felelős életvitel elősegítése
- távolabbról nézve a környezeti nevelés a természet s benne az emberi társadalom harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza
- a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása

A környezeti nevelés tartalma világszerte, így Magyarországon is kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani.

Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait. E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik. A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulásszervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés. Ennek megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést, új tanítási-tanulási stratégiát igényel, amely messzemenően figyelembe veszi az egyéni (személyes) különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátításában.

E pedagógiai törekvés sajátos tartalmakat és módszereket igényel a testi vagy szociális hátrányokkal küzdő gyerekeknél, hiszen életük során halmozódhatnak környezeti konfliktusaik. A környezeti nevelés a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is. A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása. A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak. Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik azon túl, hogy pontos ismereteik és fogalmaik vannak a környezetről, az aktuális környezetvédelmi problémákról és tennivalókról képesek e célok érdekében felelősen cselekedni, sőt hisznek is tevékenységük jelentőségében. A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Ezzel párhuzamosan erősödik egy szintetizáló, összefoglaló tantárgy iránti igény is.

A környezeti nevelési célkitűzései

- Rendszerszemléletre nevelés: A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és önmaguk keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét.
- Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása: Nem elegendő az egyes problémák, de még a problémák összefüggéseinek felfedeztetése sem, ha nem alakul ki az a képesség, hogy a problémákra válaszokat is keressenek a tanulók. Fontos, hogy az egyes kérdések megválaszolására több alternatíva felállítását igényeljék, s az alternatívák értékelése, ellenőrzése után képesek legyenek a helyes, megfelelő válasz kiválasztására.
- A globális összefüggések megértése: A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális problémákká szövődnek össze. Nagyon fontos, hogy ne csak egyenként lássák ezeket a gondokat a tanulók, hanem azok gazdasági, társadalmi okait is megértsék. Legyenek képesek ezeket az okokat azonosítani saját környezetükben, életükben, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni. Nem elegendő a szemléleti alapok megteremtése, arra is szükség van, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben. Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.

A környezeti nevelés sajátos értékelési formái

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során mint azt a korábbi fejezetekből láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralkodásával, a beszűkítés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük. A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével.

- Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak. · Felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését. ·
- Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható, és élményt nyújtson.
- Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.

- A rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozza meg.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:

- a tanulói kíváncsiság megőrzését
- az aktivitás fenntartását és megerősítését
- a belső motivációs bázis fejlesztését
- az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését
- a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit
- a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére
- az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére
- a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és a szükséges következmények számbavételére is

Ellenőrző-értékelő tevékenységünk szempontjai:

- Az ellenőrzés bizalomra épüljön és az elért tudásszint megismerésére irányuljon. Ennek alapján lehetséges a további célmeghatározás.
- Mindig biztosítsuk a javítás lehetőségét, mely tükrözze a következetes igényességet.
- Az értékelés során a nevelő körütekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, mely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése. A környezeti nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének! A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenjék meg.

Eredményvizsgálatunk egyes tanulók esetében

- az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulására
- a szociális képességek alakulására
- a beállítódások és értékorientáció fejlődésére
- a csoporthelyzet megismerésére, a konfliktuskezelés módjára irányul

Osztályközösségek esetében

- a csoportviszonyok alakulásának
- a közvéleménynek, a morális gondolkodásnak
- az informális kapcsolatrendszernek
- a tevékenységrendszernek a megismerésére irányul

Eredményvizsgálati módszereink a következők lehetnek:

- folyamatkövető megfigyelés
- célzott megfigyelés
- helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat)
- tevékenységelemzés
- egyéni és csoportos megbeszélés, interjú

A nevelői követelmények teljesítéséről az intézmény belső ellenőrzési szabályzata részletes előírásokat tartalmaz.

Választott módszereink lehetnek:

- · a személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése;
- · spontán és irányított személyes beszélgetések;
- · írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat;
- · nevelői teljesítmény és dokumentáció elemzése;
- · a helytállás aktivitásának és minőségének követéses vizsgálata.

A környezeti nevelés lehetőségei

Az iskolába kerülő gyermekeket egy vagy két pedagógus gondjaira bízják. A tanító által kialakított környezet, az általa nyújtott viselkedési minta, értékrend a környezeti nevelés szempontjából is döntő.

Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése segíti a kisiskolásokat az új környezetben való eligazodásban, és felkelti a vágyukat az iskolai élethez, a munkához nélkülözhetetlen tisztaság és rend iránt. Bár tudjuk, hogy a kisgyerekek először az olvasás, írás, számolás rejtelmeivel vannak elfoglalva, szívesen csodálkoznak rá egy-egy természeti jelenségre, szépségre is.

Az iskolaérett gyermek közvetlen környezetének számos jelenségével találkozott már, sok személyes emléke, tapasztalata van, de ennek olykor nincs is tudatában. A tanító dolga, hogy a mozaikszerű tudásdarabokat egymás mellé illessze, rendszerezze.

Az elsősök természetszerűen fogadják el a tanító magatartását, viselkedését, utasításait, véleményét. A tiszta környezet (beleértve a mellékhelyiségek, az iskolaudvar állapotát is), a mozgásigény kielégítése, a szétválogató hulladékgyűjtés (elemek, papír, komposztálható életmaradékok) napi gyakorlata természetes velejárói lehetnek a tanulók hétköznapijainak. A későbbi években ez a kör bővíthet, tudatosodhat. A tanító egyben osztályfőnök is: az osztály életének szervezésében hatékonyan segítheti a környezeti nevelést (állatok, növények gondozása az osztályteremben; a környezetvédelem jeles napjainak megünneplése; kirándulások szervezése az élő természet és az épített környezet szépségének átélésére stb.)

A családdal való kapcsolata lehetővé teszi, hogy közös programok szervezésével a szülőkre is hatással legyen.

A tanító többnyire az összes tantárgyat tanítja osztályának.

A környezetismeret tantárgy a valóságos környezet megfigyelésével, vizsgálatával kielégítheti a gyermeki kíváncsiságot. Felkelti a természeti jelenségek megismerésének vágyát, bemutatja az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében.

Ahhoz azonban, hogy a tanítványainkban kialakítsuk a kívánt magatartásformát, erős érzelmi kötődést is létre kell hozni, mely e viselkedés egyik motivációs bázisa. Erre lehetőség kínálkozik a **magyar nyelv és irodalom** órákon is. Az élő természethez, az élőlényekhez való érzelmi kötődés, a felelősségérzés itt más szempontból közelíthető meg. A versek, a történetek személyes hangon szólnak a gyermekekhez. Nagy íróink és költőink természetszeretete átsugárzik a gyermekekre.

Az érzelmi kapcsolat létrejöttét segíthetjük a **rajz és vizuális kultúra** tanítása során is. Itt is lehetőség van a természet sokszínűségének, formagazdagságának a tanulmányozására. Egy csigaház, mákgubó, őszi levél vizsgálata a rajzi szempontokon túl új és új kérdéseket vet fel. A természetes anyagok (gyapjú, szalma, kukoricacsuhé, méhviasz stb.) használata új érzékelési területen, a tapintáson, szagláson keresztül ad élményt a gyerekeknek.

A technika- és tervezés órákon a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet megismerése nyújt lehetőséget a környezeti nevelés számára.

2.22. Mellékletek

- I. A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása
- II. A Gyöngyszem Német Nemzetiségi Tagintézmény tantárgyi kerettanterve